

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228554

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No.

۴۹۴۳

Accession No.

۲۴۵۸

Author

امیر اسماعیل
۱- ق

Title

قرائت کتابی

This book should be returned on or before the date last marked below.

قُرَآنِ کَرِیْمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مکاتب ابتدائیه شاگردانہ مخصوص اولق اوزره
نقل و تحریر ایدلمشدر .

محرری

احمد راسم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صاحبی : کتابچی قره بت

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه طبع اولتمشدر

استانبول

(قره بت) مطبعه سی — باب عالی جاده سنده

۱۳۱۳

صيفه	صيفه	
۳۶	۱ آری	افاده
۳۷	۴ اوکوز	الله
۳۹	۶ چایر ، قوری اوت	ارض، مسکنمز، جغرافیا
۴۱	۸ نزاکت ، کرم ، مرحمت	دعا
۴۴	۹ اون ، اتمک	دکز
۴۶	۱۱ بوز - قطبلر ، نقاط اصلیه	بابا
	۱۲ قیزاقلر ، رنلر ، لاپونلر	زراعت ، صنعت
۴۹	۱۴ بیوک قرداشک درسلی	او
۵۲	۱۶ کوندوز - کیجه	قرداش ، همشیره
۵۵	۱۸ مسرور اولمهک چارهسی	یمشیر
۵۶	۱۹ کلیمک - ایپک بوجکی	اوقیوب یازمه
۵۹	۲۱ مکتب	طاووق، یورطه، جیوجیو
۶۰	۲۳ وطن عثمانلی دواتی	جسارت
۶۱	۲۵ کاغد	آت
۶۲	۲۶ اورمان جناب حقک اییلکی	ناموس ، قناعت
۶۵	۳۰ اورمانده بولنان نبات	قوشلرک فائدهسی
	۳۲ و حیوانات	تمیزلک
۶۶	۳۳ اورمانده بولنان حیوانلر	اختیارلره رعایت
۶۷	۳۵ انی خویلی اولهلم	صبح ایشی

صفحہ	صفحہ
۸۱	کری ۶۸ — دکر — فورطنہ
۸۳	اورمانده بولنان حیوانلر ۶۹ — واپور
۸۵	(مابعد) برکوملکک تاریخی
۸۸	نجیب ایله خسته والده سی ۷۱ پاموق آغاجی
۸۹	چارشبلر — کتن — بز ۷۳ طاغ — ییغنی
۹۳	حیوانلرہ فنا معاملہ ایتیمک ۷۴ طاغ — بوزلقلر
۹۵	کومس حیوانلری ۷۶ طوغریلق
۹۷	کوپک ۷۷ عادی ساعت چالار ساعت
۹۹	بر چوجغک دعاسی ۷۸ قویون — یوٹ
	مسجد — جامع ۸۰ آی — سیارہ لر — ثوابت

قرائتِ کتابی

برنجی سینہ

مکاتب ابتدائیہ شاگردانہ مخصوص اولمق اوزرہ
نقل و تحریر ایدلمشدر .

محرری
احمد راسم

بشبی طبع

صاحبی : کتابچی قرہ بت

معارف نظارت جلیہ سنک رخصتیلہ طبع اولنمشدر

استانبول

(قرہ بت) مطبعہ سی — باب عالی جادہ سنندہ

۱۳۱۳

❦ افاده ❦

مکاتب ابتدائیه نك اهمیتى جمله نك معلومیدر . دولت و ملت ،
 او مکتبلر ده آجیلان ازهار افکار دن استفاده ایده جکدر .
 مکاتب ابتدائیه ده کوریه جک انتظام ، مکاتب عالییه نك انتظامنه
 دلیل اولور .

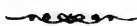
مکاتب ابتدائیه ده اهمیت ویریه جک ماده اوراده تدریس
 ایدیلن کتابلرک انتظامیدر . اطفاله مخصوص اوله رق قلمه
 آله جق هر درلو درس کتبی بر اهمیت مخصوصه یی حائزدر .
 زیرا ، چوجق بللدیکیلر قالیر « ضرب مثلی هر زمان کورلمش
 و کورلمکده بولنشددر . اوان صباوت معلومات وسیعه یی دکل
 بلکه معلومات مفیده و مختصره یی اخذ و بلعه زیاده استعدادنما
 اولدیغندن اوتازه فکر لری ، بهوده فکر لرله یورمق امثال و حکایات
 ایله طولدرمق ، تاریخه نیم مناسبتی اولان وقایع ایله آلوده ایتک
 یازقدر . بر چوجق هر شیئی تعقله ، تیقنه علوم و فنوندن بر
 نبذه معلومات آلدقن صکره باشلار . جغرافیادن بی خبر اولان
 چوجغه اسکندر کیرک اسفارندن ، حکمتدن بی خبر اولان
 چوجغه آریستونک فلسفیاتندن ، اخلاقک معنای عمومیسنه
 عقل ایردیر مامش بر چوجغه اخلاقونک متلرندن نه فائده
 اولور ؟

(تعليم اطفال) مسئلہ سی دنیائک ہر طرفندہ اہمیت کاملہ
ایلہ تلقی ایدلدیکندن انلرہ دائر یازیلان کتابلردہ اہمیتلہ تلقی
اولنمشدر .

شوراسی جای انظردرکہ یکی اوقومغہ اقتدار کسب ایدن
بر چوجنگ ایلک اوقویہجنی کتاب قرائت کتابلریدر . بر
چوجق اوقودیغندن برشی آکلاماز ایسہ عجیبا ذہننہ ویرہجکی
تعبدن بشقہ اوزرنندہ حاصل ایدہجکی تاثیر نہدر ؟ شہہسزدرکہ
بیتمقنلق .

بز ایسہ اولادمزی اوقومق فیکرنمیز . بوندندہ واز کچہلم .
کندیسنجہ معماشکلنی باغلامش اولان سطرلر قارشیسندہ برتازہ
فیکرنہ حال کسب ایدر ؟ باخصوص برطرفدن ابوین برطرفدن
خواجہنک زوری ، ابرامی آنی دائما اوقومغہ سوق ایدیور .
ایشتہ بومسائلک جملہسی حل ایدلمش . مسئلہنی حل ایدن
(سادہ یازمق) (چوجقلرک آکلابہیلہجکی شیلری یازمق)
فیکرلریدر .

احمد راسم

﴿ مكاتب ابتدائيه شاگردانه مخصوص ﴾

﴿ قرائت كتابي ﴾

{ اخلاق }

۱ — الله

چو جو قلر !

آقشام اوستى مکتبدن اؤگزده گلديگىگز وقت ،
آناگزده قارنم آج ! اوشیورم ! یورغو نم ديه سويلنیرسگىز .
اؤده قارنگىزى طویورر . سىزى یاقديغى آتشیك کنارینه
اوطور تور . یورغو نلغىگىزى کیدر ته جك شیلری یاپار .
آناگزك سزه ایتدیگی بوايىلکه قارشو یورگىزدن
انسانك برآناسى اولمق نه قدر اى دیرسگىز دگلمى ؟

چو جو قلر !

سزك آناگىزدن دهامرحملى ، دهایی برذات

وارد در. او، سزه بوایی آنایی ویرمش، دنیایی یاراتمش
 گوردیگمز گونشی، آیی یوقدن واراتمش اولان الله در.
 الله بر در. هر شیئی گوردور. ایشیدر، طویار. اییلکار.
 مزى. فناقلرمزى بیلیر. اییلک ایدنلری سور،
 فنالق ایدنلری سومز. چالیشه لم. اییلک ایدوب اللهک
 سوگیلی قولى اوله لم.

وظیفه -- ۱

بزه وظیفه لرمزى اوگره تن علمک آدی ندر؟ بزه ایی
 اولق ایچون لازم اولان شیرلی اوگره تن هانگی علمدر؟
 علم اخلاق. بزم کیمه قارشى وظیفه لرمز وارد! اولا الله
 قارشى. گوردیگمز شیرلی کیم یاراتمشدر؟ کوکده کی ییلدیزلری،
 آیی، گونشی، بولوطلری کیم یاراتمشدر؟ الله. الله اطاعت
 ایتک، الهی سومک، اییلک ایتک بزم وظیفه مزدر. آنامزه
 بابامزه قارشى وظیفه مز نه در؟ آنلری سومک، سوزلری
 دیکلمکدر. بشقه وظیفه مزده وارمیدر؟ اوت وارد:
 پادشاهمزى. مملکتمزى سومک، چالیشقان اولق.

— علوم مستعمله —

برنجی درس

ارض . مسکنمز . جغرافیا .

اوزرنده اوطوردیغمز دنیاڭ شکلی ، ییچیمی
نصلدر بیلیرمیسگن؟ دنیاڭز گولله ، قارپوز گبی یوار-
لا قدر . کتابگزده کی رسملره باقڭ . آنلرسزه گولله
گبی یوارلاق اولان دنیاڭ یاریسنی گوستتر .

دنیاڭز اسمنه ارض دینیر . ارض پک بویوکدر
اطرافی اون بیڭ میل ، سورر . چوجوقلر! بریرده
طورمیوب ویرده یورییه جک اولسه گز آنجق اون
سنه ده دنیاڭی طولاشه بیلیرسگن .

ارضڭ اوزرنده بش دانه قره پارچه سی واردر .
آنلرڭ اسملری : اوروپا ، آسیا ، آفریقا ، آمریقا ،
اوستریلادر .

اوزرنده بولنديغمز دنيانك قره لرني اوگره
دگزلريني . گوللريني ،
طاغلريني ، مملكتلريني ،
بيلمك پك فائده ليدر :
بزه دنيانك قره لرني ،

دگزلريني . گوللريني ، شكل ۱ - ارضك برنجي نصفي
طاغلريني . مملكتلريني بيلديرن علمه « جغرافيا » دينير .

وظيفه ۲

ارضك بيجي نصلدر ؟
دنيانك اطرافي قاچ سمنده
طولاشيلير ؟ دنيانك اوزرنده
قاچ قره پارچه سي واردر ؟
اسملري نه در ؟ كته بگزده كي

اويكي رسم نه در ؟ بويله رسملره شكل ۲ - ارضك ايكنجي نصفي
نه دينير ؟ خريطه دينير . ايسته بويله خريطه لرده كره مسطحه
دينير . خريطه نك اوزرنده كي بياض يرلر نه در بيلير ميدسكز ؟
قره اولان محللدر . اسمر وچيزگيلي اولان يرلر نه در ؟ دگر .
دنيانك دگزلريني ، قره لرني ، طاغلريني ، مملكتلريني بيلديرن
علمك اسمي نه در ؟ جغرافيا اي علم ميدر ؟

اخلاق

— جناب حقہ قارشی وظیفہ لرمزدن —

۲ - دعا

چو جو قمر! آنا گز دن او شو دیگ گز وقت آتش،
 آجیقد یغ گز زمان ییہ جک ایسته دیگ گز گی اللہ ندن ده
 عقل، جسارت، چالیشقانلق، ایملک ایسته ییگز،
 ییہ جک، ایچہ جک وجود گزہ نصل لازم ایسه
 عقل، چالیشقانلق دخی ای آدم اولم گز ایچون
 اوله لازمدر.

الله، ایملری سور، ای اولانلرک ایسته دیگنی
 ویریر، سزده ای اولمغه چالیشک.

آنا گز هر ایسته دیگ گزی ویریر سه الله ویر می؟
 الله ای چو جفک گوزل صداسنی ایشیدر، ایملک ایتک
 ایچون ایتدیگی دعای قبول ایدر.

علوم مستعمله --

ایکینجی درس — دگزر

ارضك در تده اوچ پايي طوزلو بر صوايله قاپليدرد .
 بو صويك آدينه دگزر دينير .

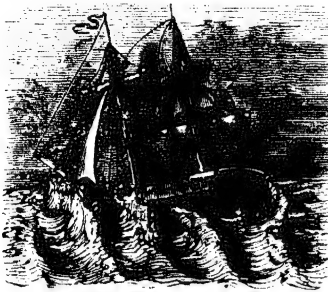
ايكي قره يار چه سي آره سنده دگزر اولسه او قره لره
 نصل گچيلير ؛ انسا نلر دگزر لرده گز مك ايچون گميلر
 يامش لردر .

گميلر ، تختـه دن ، دمير دن ياپيلير . ديركلري
 مناره گي يوكسكدر . او ديركلره يلكـنلر آصيلير .
 آنلر آچيلنجه قناده بگزر .

وظيفه — ۳

الله نه ايچون يالوار مالي ؟ عقللي چوجقلر نصل اولورلر ؟
 خوش طبيعتلي چوجقلر نصلدر ؟ او قومغه ، يازمغه هوسي
 اولان چوجقلر نصلدر ؟ نمازده جناب حقه نه ايچون دعا
 ايديورسگنر ؟

روزگار یلکینلری طولدیرر. ایتر گمی یی دگز

شکل ۲ — دگر اوزرنده گمی

اوزرنده یوریتور .

او قوجه دگز لر اوزرنده

گزمک ایچون انسانلرک

گوستردیگی جسارته شا.

شیلیر .

وظیفه — ۱

دگز نه در؟ چشمه صولریله دگز صوی آره سنده نه فرق

شکل ۳ — طاقه لر عملیاتده

واردر؟ دگز لرده نه ایله گزیلیر ؟

دگزک بیوکلیگی نه قدردر؟ گمی

گوردیگزمی؟ صواوزرنده یامه گمی

گزدیردیگزمی؟ کتابک شکلرینه

باقک . گمینک دیرکلری ،

یلکینلری گوسترک ، آنلرک نه یه

یارادقلری سویلیک ، یلکینلری

طولدیرمق نه دیمکدر ؟

— اخلاق —

۳ — بابا

کوچک چو جو قمر اوده اویناد قمری . بیوکمری
مکتبه گیتدکاری ائزاده باباده چولغنی ، چو جو غنی
گچیندر مک ایچوز چالیشیر .

آقشام اوستی تارلاردن گلدیگنده پک یورغون
گورینور . ایشته گلیور . اوک قپوسی آچیلدی . عجب
ایلک اوّل قوجاغنه آتیهلجق چو جو ق هانگیسیدر؛
ایچلرندن بری بویننه آتیلدی . دیدی که :

— باباجم : چوق چالیشدم . او قدر چالیشدمکه
صنفک برنجیسی اولدم . بیودیگم وقت سزه یاردیم
ایده جگم .

بابا . اوغلنی باغرینه باصدی اوتهکی چو جو قمرینی ده

سودی، او آنده یورغو نلغنی، گوندوزین چکدیگی
زحمی اونوتدی .

باباسنڭ یورغو نلغنی، کدرینی، چالشمه سیله، ای
اولمسیله کیدرتن جو جو قلر نه قدر ای چو جو قلر در !

— علوم مستعمله —

اوچنچی درس — زراعت . صناعت .

چفتجی تارلارده چفت سورر . بغدادی اکر .
بغدایلر اولنجه بیجر . بوگا زراعت {چفتجیلک} دینیر .
دمیرجی دکانده دمیری قیزدیرر دوگر . ایسته دیگی

وظیفه — ۵

سنی چالشمه سیله بسلین کیمدر؟ — بابا گز چالشمه جغه
راحت اوطورسه نه اولورسه گز؟ — بابا گزک یورغو نلغنی
کیدرتک ایچون نه یایملیس گز؟

شکل ۵ — ترلا ایشی : اکین

بیچیمه صوقار . طوغرا .
مه جی اودونلری اویار .
چولخه جی بز اورر . بوکا
صنعت دینیر .

تارالرده چالیشان چفتجی . دستکاهده چالیشان

شکل ۶ — دکان ایشی : طوغرامه بیلق

ایشیجی آنجق کندی چولفی .
چوجفی . مملکتی ایچون
چالیشیر . چالیشانلر نه قدر
ای آدملر در !

وظیفه — ۶

زراعت نه در ؟ ترلا ایشلری فائده لیمدر ؟ چفتجی اکین
اکمه بزم حالمز نه اولور ؟ هیچ اکین گوردیکزمی ؟ کتابک
شکلنه باقک . اوراده چفتجی نه یاییور ؟ بغدادی یچمک ایچون
قوللانیدی آلک آدی نه در ؟ یانی باشنده طوران نه یاییور
بیلیر میسکیز ؟ دمت یاییور . صنعت نه در ؟ ایشجیلرک ایشلیدیگی
یرلره نه دینیر ؟ دکان ، دستکاه دینیر . ایکنجی شکله باقک

— علوم مستعمله —

دردنچی درس — او

شکل ۸ — ایلک انسانلرک بر
مسکین : مغاره

شکل ۸ ایلک اهلینک بر
مسکین : چادر

دنیا ده ایلک یارادیلان
انسانلر او یایمه سنی بیلمزلر
ایدی . عجیبا نره لرده
اوطور لرلردی ؟ یرالتنده
اویولمش مغاره لرده چالی
چیرپیدن یاپلیمش کلبه لرده
بزدن چادرلر آلتنده
اوطور لرلردی . مغاره لرده
بیر تیجی حیوانلر ه راست

اوراده کی آدملر کیملر در ؟ طوغرامه جیلر . النده طو تدینی
نهر ؟ دستره ایله تخنه طوقاق — دستره نه ایچون قوللانیلور ؟
چکیچ نه ایچون قوللانیلور ؟

شکل ۹ - یانلق اوزره او

گلیرلر ، آنلرله غوغا ایدرلر
ایدی .

شمدی بزم اولرمن
وار . اولرمن تحتهدن ،

طاشدن یاپیلیر . تحتهدن اوه اخشاب بنا ، طاش اوه
کارگیر دینیر . طاملرک اوزرینه کره مید قونور .
بزده او طاملرک آلتنده ، اوک ایچنده اوطه دنیلن
بولوکلرده یاتارز .

وظیفه - ۷ -

ایلاک انسانلر نرهدن اوطورور ویا نارلردی ؟ مغاره نه در
بیلیر میسکتر ؟ کلبه نه در ؟ چادر کوردیکنمی ؟ شکله کوستریلن
چادره باقک . بو چادر ، بیوک وگر گین بریز اولوب قازیققلرله
یره باغلانمشدر . بزم اولرمنک دیوارلری ، طاملری نه ایله
یاپیلور ؟ اوچنچی شکل نه کوستر ؟ دیوارلرمنی یاپانلر نه
دینیر ؟ دیوارچی ، اولرمنی یاپانلر نه دینیر ؟ قالفه ، دولگر .
قبولرمنی ، دولاب کبی شیلرمنی یاپانلر نه دینیر ؟ طوغرا -

— اخلاق —

بشنجی درس — قرداش، همشیره

— شفتالی —

احمد . قومشوسی چفتجینک برایشنی گورمش
ایدی . چفتجی آنک خدمتته مقابل کنیدیسنه
قرمزی ، صولی بر شفتالی ویردی .
احمد قوشمش ، صوصامش ایدی . آز قالدی او
صولی شفتالی پی ییه جک ایدی . لیکن ییه مدی .
خاطرینه خسته اولان همشیره سی گلدی .
شفتالی پی آکا گتوردی . دیدیکه :

مه جی ، اوه لازم اولان تحتهلری صاتانلره نه دینیر ؟
کراسته جی .

— قرداشم ، بگیا ویریلن بر شفتالی پی سگیا
گتورددم . سنک اولسون .

احمدك همشیره سی شفتالی پی یالگزی میدی .
یاریسنی احمده ویردی . ایکسی قارشولقلی اولد .
قلری حالده اوصولی یمشی ییدیلر . ایکسی ده حظ
ایتدی . انسانلر دائما بربرینه یاردیم ایتلیدر .

وظیفه — ۸

احمدك شفتالی پی قیز قرنداشنه گتوردیگنی انی بولیور -
میسگیز ؛ ه بر برگزه یاردیم ایدك ، سوزینی آکلادیگزمی
عجا احمد نه ایچون بوایا یکده بولندی ؟ اییلری سورمیسگیز ؟
چفتیجی ، حظ کله لرینی ایضاح ایدك .

— علوم مستعمله —

آلتنجی درس — یمشله ینه جاک، ایچیله جاک شیلر
 شفقالی، آرمود، الما، کراز، قایسی، اریک،
 اوزم، قارپوز، قاوون گبی یمشله طانیر سگنر .
 یمشله بزم حرارت می کسر . آنلرک چوغندن

نکله ۱۰ — باغ

بر طاقم ایچیله جاک، ینه جاک
 شیلر یاپیلیر . مثلاً ویشنه دن
 اعلا شروب، رچل وقایسی دن
 خوشاب یاپیلیر . اوزومدن
 یکمز، شیر، حیقار ییلیر .

قوریسندن خوشاب پیشیر ییلیر .

میوه لرک اک فائده لیلی اوزومدر .

اریکدن، قایسی دن اعلا پستیل یاپیلیر . پستیل

ازیلیر . خوشاب گبی ایچیلیر .

— اخلاق —

— اوقويوب يازمه —

وقتيله احمد نامنده بر چوجق وار ايدى . دها
 بش ياشىنده ايدى . احمد هر زمان آناسنىڭ ياننه
 اوطورر . كىندىسنه طاتلى طاتلى حكايه سويلەمسنى
 رجا ايدر ايدى .

برگون آناسى دىدىكه :

— اوغلم ! الله اوڭجەدن حضرت آدمى ياراتدى
 صوڭره حوّاى ياراتدى . انسانلر ك آناسى ، باباسى

وظيفة — ۹

بىلىدىڭىز يىملىرى صايك . بونلر ك رىنكلىرى نىصلەر ؟
 تعريف ايدىڭ . آنلىرى حاصل ايدىن آغاچلر ك اسملىرى نەدر ؟
 اوزوم نىصل مىوۋەدر ؟ اوزومدىن نەلر ياپىلىر ؟ قايسى ، اريكدىن
 نە ياپىلىر ؟ پىستىل نەدر ؟ خوشاب نەدر ؟

بونلردر . جناب حق بونلری جنته قويدی . لیکن
شیطان ایکیسنی ده آلداتدی . اللهك یمیک دیه امر
ایتدیگی یمشدن ییدیرتدی . بونك اوزرینه جنتدن
چیقارلدیلر .

آنا ، حکایه یی بیتیرنجه احمد دیدیکه :

— آنا جغم . سن حضرت آدمی گوردگمی ؟

— خیر ! چو جغم !

— او یله ایسه نره دن بیلورسك ؟

— کتابده او قودم .

برگون احمدك آناسی سوقاغه چیقدی . احمدك

اوده جانی صیقیلدی . حکایه اوقومق ایچون دولابدن

برکتاب آلدی . کتابی آچدی . ایچنده برطاقم سیاه

چیزگیلر گوردی نه قدر آچدی ایسه هرا چیشنده

ینه او سیاه چیزگیلری گوردی . جانی صیقیلدی .

اویقویه یاتدی .

آناسی گلنجه :

— آناجم ! سنك كىتاب دىديگك شىدن
حكايله لرى نصل آكلامالى ؟ دىدى . آناسى ده :
— اوغلم . او قویوب یازمق او گرنملى . دىدى .

— فنون مستعمله —

يدنجى درس — طاووق — يومورطه — جيوجيو
يديگمزي يومورطه لرى . يومورطالاياز طاووقدر .
طاووغاك يومورطه لرى آلماناسه قولوچقه يه ياتار

وظیفه — ۱۰

احمد نصل چوجق ایدی ؟ — آناسی آكلا نصل حكايله لر
سویلردی ؟ حضرت آدم کیمدر ؟ آناسی طیشاریه چیقینجه
احمد نه یادی ؟ کتابدن حكايله او گرنمك ايچون نه لازمدر ؟
او قویوب یازمه نك دهان نه فائده سی واردر ؟

یومورطه لری یگر می برگون قنادلری آلتنده ایصیدیر.

شکل ۱۱ - قولوچقه

بوصیجاقلق ایله یومورطه.

لرک ایچنده کوچک کوچک

جیو جیولر اولور.

باقک! غاغلریله یومور-

شکل ۱۲ - جیو جیو

طه نك قابوغنی قیریورلر.

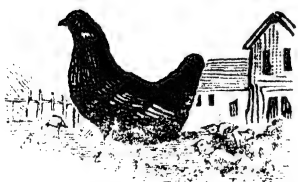
یومورطه دن چیقئورلر.

چیقار چیقماز آنالری نك

قنادلری آره سنه گیزلنیورلر.

اطرافمزده شاشیله جق:

نه قدر تحف شیلر وار!

وظیفه -- ۱۱

بزه یومورطه ویرن حیوانك اسمی نه در؟ قولوچقه-یه

یاتمق نه دیمکدر؟ هیچ قولوچقه یه یاتمش طاووق گوردیگزمی؟

طاووق قاج گون قولوچقه یه یانار؟ یومورطه لر یخیوبده طا-

جسارت

— قاچمش آت —

بر جمعه گونی احمد، قیز قرنداشنی جامعدن گتیر.
 ییوردی . سوقاغڭ نہایتہ گلدکلرنده دیزگیننی
 قوپارمش بر آتڭ قوشدیغنی . آرقه سنندن بر طاقم
 آدملرڭ باغردقلىرىنى گوردیلر . احمد قورقدی .
 لیکن قیز قرنداشنڭ کندیسنندن دها زیاده قورقد .
 یغنی . آغلادیغنی ده گوردی . بونڭ اوزرینه :
 — قورقه قرداشم . بن سنی چیگنتمم . دیدی .

ووعك آلتنه قونولسه يومورطه نڭ ايچنده نه حائل اولور ؟
 جيوجيولر يومورطه دن چيقمق ايچون نه ياپارلر ؟ يومورطه نڭ
 قابوغى نه ايله قيرارلر ؟ جيوجيولرڭ براز بيوكنه نه دينير ؟
 خروى ندر ؟

در حال قرداشنی برقیونك ياننده طور دیرتدی .
 کندیسی ده آنك اوگنه گچوب طور دی .
 کندیلرینه طوغری کلن آته النده کی مندیلی
 صالادی . حیوان یولندن دوندی . هیچ برضرر
 ویرمیه رك گچدی . گیتدی .
 كوچك قیز، سوينچندن باغرمغه باشلادی . احمد
 آنی قوجاقلادی . قورتولدقلری ایچون زیاده سیله
 سوينیورلردی .
 احمد . كوچك براركلك اولمشیدی . زیراشمیدین
 قرداشنی محافظه ایده یلمگه باشلامشیدی .

۱۲ — وظیفه

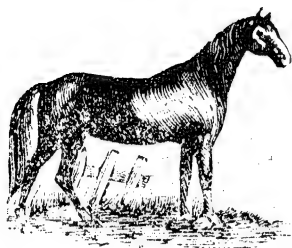
جمعه ، نه در ؟ هفته نك گونلرینی سويليك . کندندن
 كوچك قرداشلر ایچون بریوك قرداش نه یایه ییلیر ؟ آنلره
 باقار . برضرر گلمسون ديه كوزه تیر . چالیشیر . چالیشقانلغی
 ایله آنلره اورنك اولور . جسارت گوسترر . آنلری قصادن

--- فنون مستعمله ---

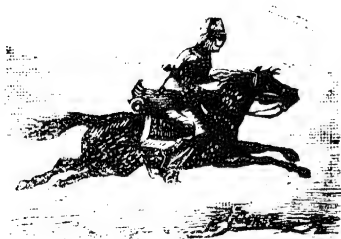
سکزنجی درس — آت

آت انسانه پک فائده لی بر حیواندر . قوتلیدر .
آغیر یوکلر چکر .

شکل ۱: آت

چوق قوشار . برسوا .
ری بی . ویا بر یوکی سرعتله
گتوررکن هیج گورمد .
یکزمی ؟

شکل ۱۵ - سوی

جسار تلیدر . محاربه لرده
بیله قاچار .
اطاعتلیدر . کندیسنه

قورتارر . احمدنه نه ایچون کوچک ازکک دیدک؟ انسان نه گی
حالرده بر برینه تشکر ایدر ؟

طیاق اورولمیان مملکتلرده صاحبنک سسنه کوپک
گبی اطاعت ایدر. عربلر آتلی سربست براقورلر.
کندیلرینه لازم کلنجه بر ایصلق چالارلر. آتلی
درحال کلیر.

اخلاق

بر چوجغک اییلگی — ناموس قناعت

برگون حسین آناسنک بویننه صاریلهرق :

وظیفه — ۱۳

آت هانگی خدمتلرده قوللانیلور ؟ . . . یوک چکر .
آدم طاشیر . عربه چکر . صپان سورر — کتابگیزک رسملرینه
باقک . آتک باش طرفندهکی اوزون قیللره نه اسم ویریلیر ؟
یله دینیر . آتک آغزی سیوریدر . آیاغی بر طرناقلیدر . آتک
آیاغنه (نعل) اورورلر . آتک باغیرمسنه نه دینیر ؟ کیشنه مک .
آت اطاعتلیمیدر ؟ عرب آتلی نصلدر ؟ عربلر نره درلر ؟

— آننه جگم آننه جگم، بزبو آنه قدر فقیر ایدك.
شمدی زنگین اولدق، دیدی .

در حال جیبندن بر چانظه چیقاردی . ایچنده
لیرالر وار ایدی . حسین حساب بیلدیگنندن
صایدی . تمام سکسان لیرا وار ایدی .
آناسی حسیننه صوردی ، دیدیکه :
— بو پارهلری نره ده بولدك ؟

حسین جواب ویره رك :

— آننه جگم . شوراده خندقده اوینایوردم ،
برافندی یولدن قوشه رق گچدی . آلنك تیرینی
سیلمك ایچون جیبندن مندیلمی چیقاردی . بو
آرهلق توزلرك ایچنه برشی دوشدی .

بن خندقدن چیقدم . بو چانظه یی گورددم . فقط
او افندی غائب اولمشیدی .

بنی کیمسه گورمدی . چانطه یی بولدیغمی ده
کیمسه بیلمز : ایشته زنگین اولدق ، دیدی .

حسین سوینجندن صیچرایوردی .

والده سی آگیا سرت ، سرت باقدی . دیدیکه :

— سنی کیمسه گورمدیی : یا الله ...

چوجق قیزاردی .

— کیمسه بیلمز دییورسک . یا وجدانک : سکا

گیجه . گوندوز بریسنک مالنی بولان و آنی صاقلایان

خرسز دگلمیدر دیزمی :

چوجق باشنی اگدی .

— سن بزی بو آلتون ایله می زنگین اوله جغز

صانیورسک : اولادم . بو حالده پک فنا اولورز ،

زیرا دنیا ده بولنان خزینه لرک ائک قیمتلیسی اولان

ناموسمزی غائب ایدرز .

ہایدی چوجغم . چابوق گیت ، او افندی پی
آرا . بولورسہ ک مالنی آکا ویر .

بولمازسہ ک چانطہ پی حکومتہ تسلیم ایدرز .

مالنی غائب ایدنلر اورایہ گیدرلر .

بو حالده بزده وظیفہ مزی یامیش اولورز .

حسین بوسوزن متأثر اولدی . آناسنی قوجاقلادی .

قوشہ رق او آدمی بولمغہ گیتدی .

وظیفہ -- ۱۴

قلمتراش گیزی . کتبا بگزی غائب ایتسہ گز ، بریسی ده آنی
بولسہ سزہ گتیرسہ ممنون اولور . میسکز ؟ بولدیغکز شی سزک
مالکیز میدر ؟ بولنان شیرلی نہ یاملی ؟ بولدیغکز مالک صاحبنی
بیلمزسہ گز نہ یاملی ؟ بولنان شیرلی بر ادم صاقلاسہ نہ یامیش
اولور ؟ البتہ خرسزلق . خرسزله نصل مجازات ایدیلیر ؟
انلرہ خرسز دینیر . ناموسلری محو اولور . بر خرسزله
آرقہ داش اولسنی ، انکله کزمننی ایسترمیسکز ؟ خیر
اوکی اسلاملرله گزمگہ اوتانیرسکز چونکہ ناموسکز

— علوم مستعمله —

طقوزنجى درس — قوشلارڭ فائىدهسى

شکل ۱۶ — قوش بىواسى

قوشلار . يووالرىنى چاليلره
ايلىشمىش قوزى تويللىرى . چالى
چىرپى ، يوصون پارچهلىرى ايله
ياپارلار . باقك دنياده هيچ

واردىر . — ناموس نەدر بىلىرمىسىڭىز ؟ ايله بر حس دركه
بىزى وجدانمىزك اوڭنىدە اوتاندىرمىز . بىزە ھىر ىردە اعتبار
قازاندىرىر . ناموسلى بر آدم فقيرلىگى . سىفالىتى چىكردە دىنيانك
پارەسىنى قازانەجىقى بىلىسە ىنە خىرسىزلىق ايتىز . — قىساعت
نەدر ؟ قازاندىغىنە . الندىكى مالنە ، راضى اولوب بشقىسنىك مالنە
گوز دىكىمەمكىدر . — وجدان نەدر ؟ وجدان كىندى
حىسمىزدىر ، نەپىارسەق او بىلىر . قىتالىق ياپارسەق بىزە سويلر .
بىزى اوتاندىرىر . اىيلىك ياپارسەق بىزە اىيلىك ياپدىڭىز سويلەرىك
سويندىرىر .

برشی غائب اولميور . قوشلر ياورولريني بوجك :
قورد ايله بسيلر .

اگر قوشلر اولسه بوجكلرك . قوردلرك ايدہ .

شکل ۱۷ — قوش

جكلري ضرري بيلير -
ميسكز؛ آنلر باغچه لر مزده
باغلر مزده نه قدر اكين
وارسه جمله سني يرلر . خراب
ايدرلر ایدی .

بونك ايچون قوشلري اولدورمك : يوالريني
بوزمق اي دكلدر .

وظیفه — ۱۵

يواگورد يگزمي؟ يوالر نلر ايله ياپيلور؟ قوشلر ياورولريني
نلر ايله بسيلر؟ او قوردلري يينلر هانكي حيوانلردر؟ بوجك
وقوردلر نه يرلر؟ آرمود، الماير ايكن ايچنده قورد گورد .
يگزمي؟ قوشلر ، قورد وبوجكلري يمسه لر نه اولور؟ يوالري
بوزمق اييميدر؟

— اخلاق —

تمیزلك

تمیز بر چوجنی گورمك قدر ، خوش برشی
اوله ماز . علی یه باقك : یوزی ، او قدر : تمیز او قدر
تمیزكه انسانك او قشایه جنی گلور .

حال بوكه پیس چو جوقدن هر کس نفرت ایدر .
آنی کیسه سومز .

باقك شو کوچك زهرايه . یوزی کیردن گور-
نمیور . صاحلری قارمه قاریشق تا گوزلرینه قدر
دوشمش . بونی کیم سور ؟

یوزینی سیلمگه او شنیدیگندن هر گوردن
کندیسنندن یوز چویریور .

دنیا ده پیس چو جوق قدر انسانی ایگرندیور
برشی یوقدر .

حال بوکه تمیزلك پك قولایدر . بر پارچه صو
ایله وجودده کی پیدسلك گیدر .

انسان هرگون النی ، یوزینی ، آیاغنی . گوزلجه
یيقامالی آبدست آلنیرکن ییقانان یرلر پیدسلك
قالمینجه یه قدر تمیزانلی .

سزی تمیزگورنلر . سورلر .

{ اخلاق }

اختیارلره رعایت

خالد برگون اوینك قیوسی اوکننده اوطورمش

وظیفه — ۱۶

تمیز چوجق نه دن بللی اولور ؟ کیرلی چوجق نصیلدر ؟
تمیزلك نه ایچون لازمدر ؟ تمیزلك ایمیدر ؟ سز باغچه لرده گزن
سموکللی بوچکلری گوردیگزمی ؟ طوقونجه ال اوزرنده
نهلر قالیر ؟ سویله جك چوجق نصل چوجقدر ؟

رسمی بر کتاب او قویوردی . اورادن گچن بیاض
صاچلی بر اختیار ، الندن دگنگنی دوشوردی .
خاله در حال کتابی بر اقدی . قوشوب ، دگنگی
آلدی . دگنگ بویندن بیوک ایدی . یردن آنجه
اختیاره ویردی .

اختیار خاله دیدیکه :

— تشکر ایده رم او غلم ! سز هر وقت بویله
تربیه لی کر ملی اولک . کندیگزدن بیوگنه رعایت
ایدک که سزه ده رعایت ایتسونلر .

وظیفه — ۱۷

اختیارلره نیچون رعایت ایدیورسکمز ؟ زیرا آنلرک
سردن زیاده عقلی ، تجربه سی واردر — تربیه نه در ؟ نزاکت
نه در ؟ تربیه لی چوجق نصلدر ؟ کر ملی چوجق نصلدر ؟ انسان
کندی نصل سودیریر ؟

— اخلاق —

صبح ایشی

ایشته شفق سو کیور، صبح اولیور .
 چالشقان آری، آلتون گی قنادلرینی آچه رق
 قووانندن چیقار. ویزیلدار گویا:

— ای کونش سکا تشکر ایدرم. سن، ایچندن
 بال طوپلایه جغم چیچککاری آچیورسک دیر .
 آخورلرده بیوک اوکوزار بوگورر. گویا:
 — ایشته گوندز اولدی. اکینجی قالدق. بغدادی
 بیته جک تارلای سوره لم. دیرلر .
 اینکلرده بوگورر. گویا:

ای چالشقان چفتجی قالدق. مرعاده اوتلامالی یم.
 اوتلار ایسه م ممه لرم سنک چوجقلریگی بسلیه جک
 سود ایله طولار. دیرلر .

دیديگمز وجهله صباح اولنجه چالشقانلرڭ
هپسى ايشلرينڭ باشنه گيدرلر .
ای گوچك چوجق سنده بونلر گي چالیش ،
زیرا دنیاده هرکس چالیشیر .
چالیشمق سعادتدر .

— آری . اوکوز . اینک . —

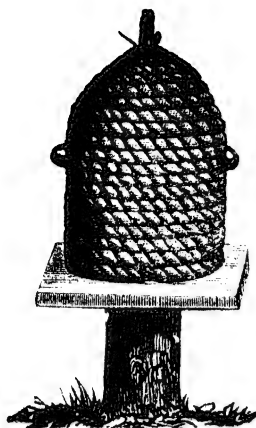
آری

آریلرڭ صباحلین چیچکلرڭ اوزرلرینی اممەسى
بال وبال مومى یایمق ایچـوندر . آری چیچکلرڭ
بالنى طوپلار ، قووانندن بال مومى یاپار .

وظیفه — ۱۸

شفق نەدر ؟ — آریلری ویزیلدارکن ایشـتدیگزمی ؟
— اوکوزڭ باغرمسنه نه دینیر ؟ آچیلماق ، بیتمک نه دیمکدر
سویلیک ؟ — سود نەدر ؟ — چالشقان کیمدر ؟ — دنیاده
هرکس نه یپار ! — انسانه سعادت ویرن نەدر ؟ ایش انسانى
نه ایچون مسعود ایدر ؟ — زیرا ایش فائده لیدر .

آریلرڭ بالی ینیر . بال مومی ایله شمعە . موم
یاپیلیر . قووانلرە چوق یناشمیڭ .
زیرا آریلرڭ ایگنەلری واردر .
انسانە صوقارلر .

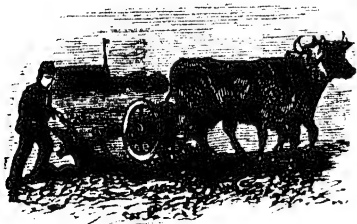
شکل ۱۸ — قووان

شکل ۱۹ — آری

— اوکوز —

اوکوزلر پک قوۋتلیدر . بویونلرینه بویوندروق
طاقیلی اولدیغی حالده تار
لالرده صبان چکدیکلرینی
گوردیکزمی ؟ اوکوزک
اتی ینیر .

شکل ۲۰ — اوکوز صبان چکیور

او كوزك طانه نك دريسى آياق قابى ياپلىمق ايچون
اعلا { كاوساله } اولور .

او كوزك ايچ ياغى ايله گيجه لرى ياقىلان موم ياپىلىر .

— اينك —

اينك قايماقلى سود ويرر سود دوگوله رك
تره ياغى چيقار يلىر .

سوددن يوغورت پىنير
ياپىلىر .

تكل ۲۱ اشك چفتى مەندىن سەرد ساغىيور

وظيفه — ۱۹

آرى — آريلر ك اوينه نه دينير ؟ كىتابده كى رسمه
باقك . كورينن قووان دكلىدر — آريلر نرەدن كىر — قووانك
آلتىده كوردىگىگىز كوچك دلىكدن كىر . قووانلر صماندن
ياپىلىر . ايچىدن بال آلق ايچون ايكى قولىدىن قووانك اوست
طرفى قالدىريلير — آريلر چىچكلرك باللىرى نه ايله امرلر ؟
آغزلىرىدىكى خورطوم ايله — بوندن ماعدا چىچكلرك

-- علوم --

چایر -- قوری اوت

شکل ۲۲ - اوراچی چایر اوراقلیدر

چایرلر ده بولنان اوتلر
بیوینجه اوراچی . آنلری
اوراقله بیچر .
بیچیلن اوتلری قورو -

ایچنده بولنان صاری توزلری ده آلرلر . کتابده کی رسمه باقک
او آریدر . پنجه لرینه باقک . اوزرلری اینجه قیلرله قاپلی .
بو قیللر، چیچکلرک توزلرینی آلفه یارار؟ بوندن ماعدا آریلرک
بنجه لرنده جییلر واردر، بوجییلر ایچنده قووانه کتوره جکلری
ذخیره بولنور ؟

اوکوز - تارلارده اولکلری یایان هانکی حیواندر ؟
صبانی چکن هانکی حیواندر ؟ - تارلارده چالیشان ادملره
نه دینیر؟ قوندیره یایانلره نه دینیر؟ میشین کاوساله نه در؟ حیوانلرک
دریلرینی کاوساله یایانلر هانکی اصنافدندر ؟ انلره دباغ دینیر .
موم نه دن یاپیلیر ؟

اینک - صباحیلن ایچدیگکز سودی هانکی حیوان
ویریور؟ تره یاغی نه دن یاپیلور؟ پتیر نه دن چیقاریلیر ؟

شکل ۲۳ — بشاقچیلر اوت قوروتیور

تورلر. آکا قورو اوت دینیر
قوری اوتلری دمتلرله انبارلره
طولدیررلر ایشته بو قوری
اوت آتلره، اوکوزلره اینکلره
یدیریلیر .

وظیفه — ۲۰

چایر نه در ؟ — چایرلرده بیتن اوتلری نه یاپارلر ؟ برنجی
شکله باقک . او آدمه نه دینیر ؟ اوراچی نه یاییور ؟ النده کی
آلتک اسمی نه در ؟ ایکنچی رسمده کی آدملر نه یاییورلر انلر
اوتلری قوروتمق ایچون چویریورلر — اوت قوروینجه
نه یاپارلر ؟ اتلر، اوکوزلر نه ایله بسیلنور ؟ اوت نباتیدر حیوانمیدر ؟
نبات نه یه دینیر ؟ نبات دیه حرکت ایتمدکلری حالده یشایان آغاج
واوتلره دینیر. حیوانات هانکیلیردر ؟ آت کوپک کدی، انسان
کبی حرکت ایدن جانلی شیلردر . طاش طوپراق دمیر طوز .
کوکرت کبی جانسز اولان شیلرله حیوانات و نباتات، دنیانک
اوج بیوک «زمره» سنی تشکیل ایدرلر که انلره «زمره حیوانات،
«زمره نباتات» و «زمره جهادات» دینیر .

— نزاکت، کرم، مرحمت —

بر ساعتده اوچ اییلک

— ۱ —

احمد کویلی بر چو جق ایدی . بر گون بر ایش
ایچون یقینده کی دگرمنه گیدیوردی . یولده قارنی
آج ، سقط بر اختیاره راست گلدی .

احمد ، اختیارک سفالت حالنی نه ایله تسلیه
ایده جگنی دوشونیوردی . کندی کندینه :
— آنامک ویردیگی اتمگی بیتیردیگمه نه قدر

جانم صیقیلیور دیدی .

او ائناده اختیارک اوگندن کمال حرمتله گچدی .
سقط اختیار ایسه :

— چو جغم سن بر اختیاره حرمت ایتدیگک

ایچون اللهده سنی عزیز ایتسون دیدی .

احمد نزاكتنك اختياري سويندیرديگنه
سوينه رك يولنه دوام ايتدی .

— ۲ —

احمد دگرمنه ياقلاشنجه چاليلغك آره سندن بر
طاووق چيقديغنی گوردی .

چالي يه گيره رك ياپراقلا آره سنده سكرز دانه
ايری يومورطه نك صاقلی اولديغنی گوردی .

درحال دگرمنه گيردی . دگرمنجی يه سلام
ويردی . سويليه جگی سوزی سويلدی . اوآراق :

— دگرمنجی بابا، شوراده . شوچاليلق آره سنده
طاووقلا گزدن برينك يومورطلامش اولديغنی سكرز
يومورطه يي گوردم . دیدی . دگرمنجی يي برابر
آلوب چاليلغه گوتوردی .

دگرمنجی . احتمال كه غائب اوله جق اولان اوسكرز
يومورطه يي بولنجه ممنون اولدی . احمده فرونده
تازه پيشمش برصومون ويردی وچوجفه :

— ایشته اوغلم سنك كرمكه قارشى بنده سگا
بونی ویریورم دیدی .

— ۳ —

دگرمنجینك ویردیگی صومون او قدر گوزل
قو قیوردیكه احمدك ییه جگی گلدی .
لكن بردنبره یوله کی اختیار خاطرینه گلدی .
کندی کندینه :

— او دها یمك یمه مشدر . بوصومونده آنك
قارنتی طویوره بیلیر . دیدی .
بونك اوزرینه اختیاره یتیشمك ایچون آلا بیلد-
یگنه قوشمغه باشلادی .
آره سی چوق کچه دن آکا یتیشدی . صومونی
النه ویردی .

اختیار . چو جفاك بوا ییلکندن او قدر متأثر اولدیكه
هم تشکر ایتدی همده گوزلرندن یاش آقتیدی .

ایشته احمد بو وجهله بر ساعت ایچنده هم نزاکت
هم کرم . همدده مرحمت گوستردی .

— علوم —

اون — اتمک

تارلارده کی بغدادیلری گونشک صیجاقلنی صا-
رار تدینی واولدینی زمان آنلری بچرلر . دانه لرینی
چیقارمق ایچون باشاقلرینی خرمن ایدرلر .

وظیفه — ۲۱

انسان بر ساعت ایچنده بر چوق ایملک یا بهیلیرمی؟ سقط
کیمدر . بیلیرمیدگز؟ احمد . اتمکنی بتیردیگنه نیچون تأسف
ایدیوردی آکلادیگنزمی چوجقار راست کلدکری اختیار-
لره فصل حرمت ایدرلر؟ انسان غائب اولمش بر شی بولسه
نه یا ملیدر؟ بویله بر شیئی مکافات اومقسنزین خبر ویرمک
وظیفه دکلیدر؟ احمد نه صورتله مرحمت گوستردی؟ مرحمت
فضیلت میدر؟ فضیلت نه در؟ ایملکلرک اڭ بیوکلرینه فضیلت
دینیر .

صوگره چىقان دانەلرى دگرمنە گىتوررلر . دگر-
منك دونن بيوك طاشلرى او بغدايلرى از .
اوگوتور . اون ياپار .

اون وصو ايله خىر ياپىلير خىر فروندە پىشپىر يله رك
اتمك چىقاريلير .

اتمك انسانلر ك ا ك برنجى يىه جگيدر . براتمك
پارچە سنى غائب ايتىگىز . زىراسىزك ياشىگىزدە او يله

آدملر او يله چو جقلر واردركه
يىه جك اتمكلرى يوقدر .
فقرايه ويريلن برديلم اتمك
ا ك بيوك ايدىكلردن صايلير .

شكل ۲۱ — بغداى دوگيورلر

وظیفه — ۲۲

بوغدايك باشاغنى كوردىگىزمى ؟ كىتابدەكى رىسمە باقك --
بوغداى نرەدە بولنور ؟ باشاغك كوچك دانەلرى ايچىندە
بولنور ؟ باشاغك دانەلرىنىك چىقارلدىغى محلە نە دىنىر ؟

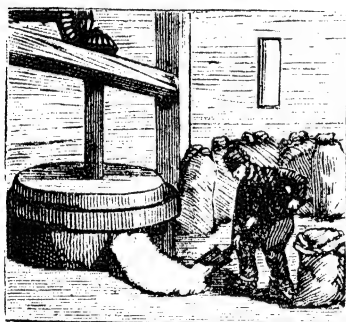
— علوم —

بوز — قطبلر — نقاط اصلیه — قیزاقلر —

رنلر — لاپونلر

۱ — قطب بوزلری . نقاط اصلیه .

هوا ڤك زياده صوغوق اولديني . قار ياغديني

شکل ۲۶ — بر دگرمك انچريسي

شکل ۲۷ — فرونجي اتمك پيشيريور

خرمن — بغدادی نه ایله دوگرلر؟ . . . دگرمن گوردیگزمی
بر دگرمی قوللانان آدمه نه دینیر؟ صو دگرمی کوردیگزمی؟
یل دگرمی گوردیگزمی؟ اتمك نه ایله یاییلور؟ اتمك یایان
اصنافه نه دینیر؟ بوغاچه کبی شیلری یاییلور نه دینیر؟ اتمك
نرده پشیریایر؟ شکله کوستریلن فرونجی نه ایله اوغراشیور؟
النده کی بیوک کورک ایله اتمگی فرونه یرلشدیریور . بر دیلم
اتمکی نه ایچون غائب ایتیمه جکسکیز؟

زمان صولرک کوللرک، چایرلرک طوگدیغنی بیلیرسکیز

قطب شمالی

حتی اولرک طاملرندن

سیوری سیوری بوزلر

آشاغنی یه طوغری صارقار

ارضک ایکی نهایتنه قطب

دینیر اوراده بولنان دگزلر

کامللاً بوز طوتمشدر .

شکل ۲۸ - ارضک قطبلری و نقاط اصلیه
قطب جنوبی

اورالری زیاده سیله صوغوق اولدیغندن او بوزلر

اصلاً اریمز . او طوگمش دگزلرک نره ده اولدیغنی

بیلیمک ایسترمیدسکیز ؟

کتابده کی خریطه یه باقلک . خریطه نک یوقاریسند

« قطب شمالی » آشاغیسند « قطب جنوبی » یازیلیدر .

ایشته اورالرده کی دگزلر طوگمشدر . صاغ طرفه

شرق دینیرکه گونش صباحلین اورادن طوغار .

صول طرفه غرب دینیرکه گونش آقشام اوسقی

او طرفده باتار . ایشته شمال ، جنوب ، شرق ،
غرب . بونلره « نقاط اصلیه » دینیر .

۲ — بوز قیزاقلری ، رنلر ،

لاپونیاگی قطبه یقین اولان شمال مملکتلرنده
بوز چوقدر . اوراده کی انسانلر بوزلر اوزرنده
یورومک ایچون قیزاق دینلن عربهلر یامیشلردر .
آت ، بویله صوغوق مملکتلرده یشایه مار . آنک

شکل ۲۸ قیزاق

یرینه اورالرده یشایان
وآدینه رن دینلن گیگلر
قولانیلور .

رن ، پک فائده لی بر

حیواندر . آتدن زیاده قوشار برکونده اوتوز میل
آلیر ، اتی ینیر . دیشیسنک سودی واردر . لاپونیا
اهالیسی آندن پنینر یاپارلر .

— علوم —

بیوک قرداشک درسلی

ایلك بهار — مواسم

قرداشلر . بیلدکلر گزی بربریگزه اوگره تگ ؛ بیوکلر

وظیفه — ۲۳

یومورطه نك باشی وقیچی گبی اولان ارضك ایکی نهایتنه نه آد ویرمشلردر ؟ ایکی قطبك ده اسملری سویلیك . نقاط اصلیه قاچ دانهدر ؟ بر صباح قیرده بولنسه گز نقاط اصلیه دن هر بری بولمق ایچون نه پیارسکیز ؟ اولاً صاغکزی کونشك طوغدینی طرفه چویررسکیز . بو نقطه نك اسمی نهدر ؟ — بو حالده صاغکزه گلن طرف شرق ، صولکزه گلن طرف غربدر . اوک طرفکزه گلن طرفك اسمی نهدر ؟ آرقه طرفکزه گلن طرفك اسمی نهدر ؟ دنیا نك ایکی اوجنده بولنان دگزر فصلدر ؟ ۲ — قطبه یقین مملکتلرده بوز اوزرنده فصل یوریورلر ؟ قیزاق نهدر ؟ شکله باقك . قیزاغی چکن حیوانك آدی نهدر ؟ رنك باشنده کی شیلر نهدر ؟ گیمگک باشنده کی بوینوزلر گبی بوینوز . لاپونیا نه طرفدهدر ؟ بیلیمیسکیز ؟ لاپونیا لیلر اوزون بویلمیدر ؟ خیر قیصه بویلیدر . ممکتلری صوغوق اولدیغندن حیوان دریسی گینیرلر .

زیاده بیله جگنندن کو چکارده بوسایه ده بیلمدکاری نی
اوگره نورلر .

برگون علی کوچک قرداشیله برابر برکویه
گیدیوردی علینک کوچک قرداشی محمد دیدیکه:
آه! قرداشم اولتر ایچنده بیتن شو گوزل چیچکاره
باق هکبه کی براق ده آنلری طوپلایه لم . ایکسییده
طوردی محمد چیچکاردن بر دمت یادی .
علی بونک اوزرینه دیدیکه :

— محمد قرداشم گچنلرده چقد یغمزده بورالرده
هیچ چیچت یوق ایدی . نه دن ؟ بیلیرمیسک ؟
خیر .

— زیرا او وقت قیش ایدی . خاطر یکه گلیور می ؟
هواده یک صغرق ایدی . شمدی ایسه ایلک بهار گلدی .
علی سنه ناک درت موسمنی اوراده محمد آ کلاتدی
محمد ده بیلمدیکی شیلری اوگر ندیگی ایچون سوینیور

ایدی حتی یولده صیچرایه رق : سنه ده درت موسم
 وار ایمش برنجی موسم ایلك بهار ایمش . اوزمان
 چیچکلر آچیلیر مش . ایکنجی موسم یاز ایمش او وقت
 ا کینلر اولور مش . بچلیر مش .

اوچنجی موسم صوڭ بهار ایمش صوڭ بهارده
 باغلر بوزولور مش .

صگره قیش گلیر مش . قار یاغار مش سنه ده تمام
 اولور مش . شمدی او بر ایلك بهار کلیرسه بر یاشنه
 دها گیره جگم . دیمک که آلتی یاشنده اوله جغم
 او وقته قدرده دها عقللی اولورم . او قویوب یاز مق
 او گره نیرم دیه سوینیوردی .

وظیفه — ۲۱

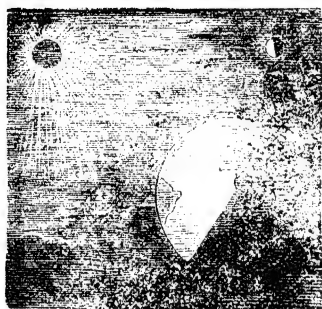
بیلمدیگنلر شیلری او گره نیرسه گز ممنون اولور . یسکیز ؟
 او گرنمگه هوسکیز وارمی ؟ بونک ایچون نه یاملی ؟ سزه
 ویربلن درسلیر دقمله دیگله ملی . سنه ده قاچ موسم واردر ؟

— علوم —

— گوندز — گيجه —

— ۱ —

ارض، بزه طور ييورگي گورينيور. لکن هيچ

طور ميه رق دائما كندی
اوزرنده دونر . او دونر
بزده . تارالار مزده اولر .
مزده ، آنكله برابر دونرز .

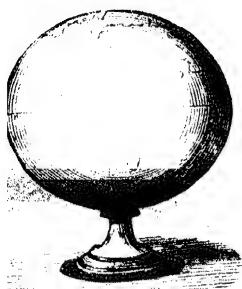
شکل ۲۹ — کره ارض ایله کونش

رسمده کی شو ایری گولله یه باقڭ . او اوزرنده
بولنديغمز ارضی تصویر ایدر . بو حالده ارضڭ
یاریسنی کونش آیدینلا تمش اولدیفنی قبول ایدڭ . ایشته

سویلیک شمعی هانگی موسمه یز ؟ بوندن صوکره هانگی
موسم واردر ؟ هر موسم نه قدر سورر ؟ اوچ آی . سنه ده
قاج آی واردر ؟ سنه ده اون ایکی آی واردر . اسملرینی
صایک : مارت ، نیسان ، مایس ، حزیران ، تموز ، آغستوس ،
ایلول ، تشرین اول ، تشرین ثانی ، کانون اول ، کانون ثانی ، شباط .

ارضانك او پارلاق یری کوندوز اولمش دیمکدر .
فقط دیگر یاریسی قراگلق . اوراسیده گیجه .

ارض کندی اوزرنده دونرکن اوطوردیغمز
مملکت کونشه قارشی کلیرسه بزم ایچون کوندوز
اولوردنیانك اوبریاریسنده بولنانلر گیجه ایچنده بولنور

لکن دنیا ویره دونر . یواش
یواش گوندوزمن گیجه اولور .
دیگرانسانلرک بولندقلری محله ده
گوندوز اولور .

شکل ۲۰ ارضه مصغه

گیجه گوندوز یگر می درت ساعتدر . ایشته
دنیا نك کندی اوزرنده بر کره دونمی ایچون
صرف ایتدیکی زمان بو یگر می درت ساعتدر .

— ۲ —

سنه

ارض کندی اوزرنده دوندیکی حالده برده .

کونشک اطرافنده دوزر . فقط کونشک اطرافنی
تام بر سنه ده دوزر .

برسنه اوچیوز آلمش بش کوندر .

اگر شمدی آلتی یاشنده ایسه کزیدی یاشنه کیر .
مه کز ایچون ارضک بر دفعه کونش اطرافنده یعنی اوچ
یوز آلمش بش کره کندی اوزر زنده دوزر نسی اقتضایدر .

وظیفه — ۲۵

گوندوز — کیجه — ارضک بجمی نصایدر ؟ کره ارضی
کوستر بر شکل وارمیدر ؟ کتابده کی ایکنجی شکله باقک .
صنّفده بر کره مصنعه وارمیدر ؟ ارض دوزر می ، طوررمی ؟
طوباج جویردیگکز وقت طوباجک کندی اوزر زنده چابوق
چابوق دوندیگنی کورر سگکز . ارضده گوکده بویله دوزر
فقط طوباج کندی اوزر زنده بر تاییه ده دوزر . عجیبا ارض قاج
ساعتده دوزر ؟ گوندوز نهدن اولور ؟ کیجه نهدن اولور ؟ اوروپاده
گوندوز اولدینی وقت آمریقاده و آسترالیاده کوندوز اولورمی ؟
سنه — سنه نهدر ؟ ارضک کونش اطرافنده بر دفعه
دوزر می ایچون صرف ابتدگی زماندر . بر سنه ده قاج کون
واردر ؟ بر سنه ده قاج هفته واردر ؟ بر هفته قاج کوندر ؟
بر آی قاج کوندر ؟

— اخلاق —

مسرور اولمه نك چاره سی

بر زمان بر چو جق وار ایدی که مسرور گورینور.
اصلا آغلامازدی .

آنی هر کس سور ایدی آنی هر کس قوجاقل.
مسنی ایستردی .

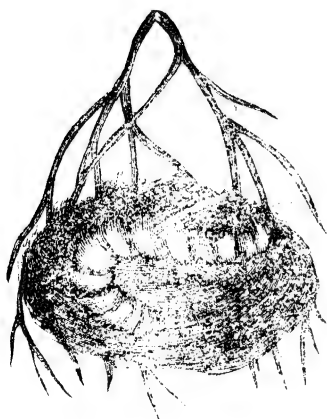
بو قدر مسعود اولان چوجغاك اسمنی اوگر نك
ایسترمیسگز .

شمدی اسمنی سزه سویلرم . . . ایسترسه گز
بو چو جق سز اوله بیلیرسگز . بونگی چون یایدیغگز
شیلره غایت دقت ایدك . بو حالده چالشمق سزه
کوج گلمز سزده بتون کون مسرور اولورسگز .
هر کس حقنده یواش طاورانك لطف ایدك .
هر کسده سزی سور .

— علوم —

کلبک . ایپک بوجگی

یازین اوتده بروده اوچوشان کلبک یومور -
 طلارلر . آنلرک یمورطه لرندن قوردلر طرطیللر
 چیقار . لیکن بونلرک جملہ سی مضر تلیدر . ایچلرندن
 یالکیز برینگکی فائده لیدر
 اوبوجگه «ایپک بوجگی»
 دینیر .

شکل ۲۱ - ایپک بوجگی

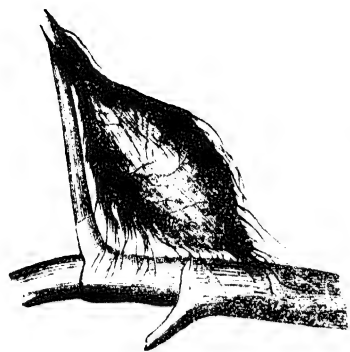
بو کوچک قورد ،
 اورومجک آغنی اوردیگی
 گبی اوده کندینه مخصوص
 آغ اورر . بو آغ تللری ایپکدر .

وظیفه - ۲۶

انسان مسرور اولمق ایچون نه یاملی ؟ انسان کندینی نصل
 سودیریر ؟ لطف نهدر ؟ مسعود نه دیمکدر ؟ آنا بابا کیمدر ؟

صوگره بو ایپکدن اوربالر . شریدلر . بویون
باغلری قاشلر یاپیلور .

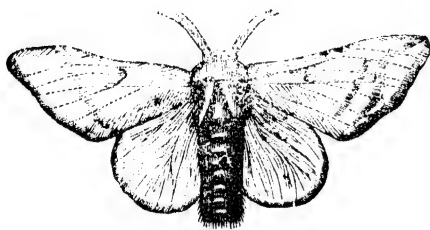

شکل ۳۲ - صوگره

بوکوچک بوجکک نصل
ایپک اوردیگنی بیلیر -
میسکیز ؟

کندیسنه یوشاق بر

یوویایمق ایچون او یووی کندی اوزرینه اورر .

شکل ۳۳ - شاک

ایچنده کیزلنیر . او یور

آنک یوواسنک اسمنه

قوزه دینیر . ایچنده

تام یگر می گون یاتار

یگر می گون صوگره کلبک اولدیغی حالده چیقار .

وظیفه — ۲۷

کلبکارک یومورطه لرندن نه چیقار ؟ انسانلر ایچون فائده لی
 بر بوجک سویلیک . ایپکدن نه لر یاپیلور ؟ — او کوچک
 بوجک یوواسنی نه ایله اورر ؟ دیکلیک . آنک آلت دوداغندن
 قویو بر صو چیقار . بو عادتا سالییا کییدر . لکن بوجک آنی
 ایچنه ایپک کی چیقارار . هوایه چیقنجه اول ساعت قورور
 ایسته بو ایپکدر . ایپک بوجکی نه قدر یرسه او قدر زیاده سالییا
 چقارور . او قدرده ایپک یاپار . اوردیگی وقتدهده چوق یر .
 ییدیگی شی نه در بیلیر میسکیز ؟ طوت یاپراغی . ایپک بوجکی
 نه ایله اورتونور ؟ قوزه ایله . رسمه باقک . بو هر طرفی
 قپالی بر ایپک یوماغیدر . ایپک بوجکی یکریمی کون ائناسنده
 بو یوماغک اورته سنده نه یاپار ؟ قوزه نک ایچنده نه وقت بر
 دلیک دله واورادن چیقار ؟ بو بوجک او وقت نه اولور ؟
 ایچنده صاقلی اولدینی قوزه یی دیشی ، پنجه یی اولیان بر بوجک
 فصل دله بیلیر میسکیز ؟ بیلیمورسه گز سویلیهیم : کوزیله دله .
 کلبگک کوزنده سیوری وایچه بر بوینوز واردر . آنی دستره
 کی قوزه نک اوزرینه سورر . دلنجه یه قدر اوغرا شیر . او وقت
 دلیگی بو یولتیر . باشنی چیقارار . صوگره وجودینی صیغدیرر .
 ایسته بوندن صوگره قوزم سندن چیقار . قنادلرینی آچار .
 باقک دنیا ده نه تحف شیلر واردر ! جناب حقک شاشیله حق
 نه قدر اثری واردر !

— اخلاق —

مکتب

مکتبه کیتمسنی پک سورم . بن دها کوچکم
 لکن خواجهم بکا بیلمدکرمی اوگره تیر . گچن
 زماندن استفاده ایدرم . بیوک آذم اولشم کی چالیشیرم .
 بن دها برشی بیلمیورم . اوگر نمک . ایی اولمق ،
 اللهی سومک ایسترم . چالیشیرسه چابوق اوقورم .
 الله قوللق ایدهرک ایی قلبلی برآدم اولورم .
 بن مکتبی سورم . زیرا اوراده چوق شی
 اوگره نیلیر ، خواجه می ده سورم . چونکه او بکا
 چوق شی اوگره تیور .

— ۰۰۰ —

وظیفه — ۲۸

مکتبه کیتمسنی نه ایچون سویورسگیز ؟ سزه برشی
 اوگره تنلری سورمیسگیز ؟ چوجقلری بیوک آدمیره بکزه تن
 ندر ؟ — آرزو ایله چالشمقدر . انسان مکتبه اییی اولور ؟

— وطن — عثمانلی دولتی —

بزم دولتمزك آدینه «عثمانلی» دینیر. بواسم بزه
 سلطان عثماندن یادگاردر. سلطان عثمان. برنجی
 پادشاهمزددر. بزه ده عثمانلی دینیر. عثمانلی مملکتلری
 بزم وطنمزددر. یگر می سکز ملیون عثمانلی وارددر.
 عثمانلی دولتک پای تختی استانبولدر. مشهور شهرلری
 روم ایلیده ادرنه، سلانیک، آناتولیده ازمیر. شام
 ارضروم بغداددر. عربستانده ایکی مبارک شهر
 دها وارددر. آنلرده مکه ایله مدینه در.

آناتولی روم ایلیده بغدادی چیقارکه آندن اتمک
 یاپیلور. زیتون چیقار آندن زیتون یاغی یاپیلور.
 عثمانلیلر پک بیوک برملتدر. آنلرک اڭ بیوگنه

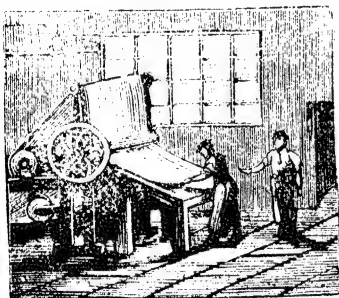
اوت ادراده انسان علم اوگره نور، علمده انسانی ای ایدر.
 خواجه گزی نه ایچون سویورسکیز؟ زیرا اوسزه تربیه، علم
 دینلن شیلری اوگره تیور.

پادشاه دینیر، چو جو قتلر! بر انسان پادشاهنی وطنی
سوملی . سومین نانکورددر .

— علوم —

کاغذ

کتابگزک، مجموعه گزک بیاض یا پراقلی نه ایله

شکل ۳۵ — کاغذ ماشین

یاپیلیر بیلیر میسگز؟ اسکی
پاچاورالردن . صماندن ،
ویا خود درلو درلو قوری
نباتاتدن یاپیلیر . بونلرک

جمله سنی خیر ایدیورلر . بو خیری بیاضلاتیورلر .

وظیفه — ۲۹

بزم دولتمزک آدی نهدر؟ — سلطان عثمان کیمدر؟ —
بزم وطنمز نره لریدر؟ قاچ ملیون عثمانلی وارددر؟ عثمانلی دولتمزک
پای تختی نره سیدر؟ مشهور شهرلری هانگیلریدر؟ آناطولییده
روم ایلییده نهر چیقار؟ عثمانلیلر فصل ملتدر؟ پادشاه کیمدر؟

بعده او قلاوه، گبی قالین مردانه لر له اینجه طبقه حالنه
گتیریور لر. او وقت قورسوز دیه براقیور لر. ایشته
بو کاغد اولیور. اوزرینه بیوک مطبعه ماکنه لر یله
جرف باصیلان او بیوک صحیفه لر ایشته بو کاغددر.

— — — — —

— اورمان — جنا — حقک اییلمگی —

آنا — گل چو جغم ! سنگله شو یقین اورمانه
قدر کیده لم .

باق شو گوزل میشه لره . یپراقلری انسانه کیف
ویرن گولگه لی آغاجلره ! دالارنده نه قدر قوش وار !
هپسی شاقر شاقراوتیور ! یپراقلرینک اوزرنده نیجه
آلتون رنمکلی سینمکلر او چوشیور . آنلرک آیاقلری
پادشاهی، وطنی سومین فصل آدمدر ؟ نانکورلر فصل آدمدر ؟
نانکورلر کندیلرینه ایدیلن اییلمگی بیلمیوب آکا قارشی فنالق
ایدنلردر . بو طبیعتده اولان انسانلر آلچق آدملردر .

آلتندە دها يىڭى آچىلە جق ياپراقچىقلار صوليور .
 ھايدى اورمانك ايچنە قدر كىدەلم . تا شورايە ،
 تا اورمانك صىق محلىنە باق ياپراقلك آره سىندە برشى
 قىمىلدايور .

شەكىل ۳۰ - - اورمان

دېڭلە اوراق بر گوردواتى
 ايشتمىيور مىسك ؟

چو جق -- اوت ، آنا جىم .
 ايشىدىيورم ، گورىيورم ، .. باق

آنا جىم شو گوزل گوزلى گوزل حيوان نە در .
 والدە -- دىشى گىك . قورقاق گىك ايشتە باق

۳۰ - - وظیفه

كاغد نە دن ياپىلار ؟ كاغد ياپىلە جق اسكى پاچاۋز الرى ، صمانلىرى
 قورومش نىبانانى نە ياپيورلر ؟ كاغد اولە جق خمىرى اينجە طبقە
 ياقىق ايچون نىصل ياصىلاتيورلر ؟ نىكلە باتك . ايكى مردانە
 آره سىندە عملەنك چكوب چىقاردىغى او بيوك كاغد نە در ؟
 كىتابلر گىزك باصىلدىغى يره نە دىنير ؟ مېطبعە .

اڭ اوفاق گورلتیدن صیچرایور. یاورسی. اوراده
چاللیق ایچنده یاتیور.

چو جق — اوزم سوزلر منی ایشیدییور قورقیور.
آنا — اوت قورقیور یاوروسی ایچون قورقیور.
باق آنی داللرک اڭ صیق طرفنه صاقلایور آنی مدافعه
ایتمک ایچون هر درلو فدا کارلغی گوزه آلدیره جق
آوجیلر آنی صیقیشدیرنجه گوپکاره باش طوتار.
یاره لنجه وجودندن قان آقوب یاوروسنی محافظه
ایده میه جک حاله گلنجه چوکر، او وقت یأسندن
او گوزل بیوک گوزلرندن یاش آقار.

او غلم حیوانک قلبنه بیله بو صرحتی بوشفتی ویرن
کیمدر؟ بیلیرمیدسک سنی سومک ایچون سکا آنا
بابا ویرن الله در. الله اییدر. آنک اییلگی بیتمز.

— علوم —

— اورمانده بولنان تباتات وحيوانات —

۱ — اورمانده بولنان نباتات —

انسانلر اورمانلرده بولنان صاغلام کوتوکلی
بيوک آغاجلردن پک چوق استفاده ايدرلر .

شکل ۳۶ - ميشه

ايشته اودونجي : بالطه سيله ايري
چاملردن اودون کسيور .

بو چاملرله ، دستره جي کراسته ،
کراسته لرله طوغرامه جي ماصه ، اولر

ايچون دولاب ، مکتب ايچون وحله وصره ياپار .

آدی نه در ؟ شکه باقک — ميشه قابوغي نه يه يارار بيلير ميسکز ؟
آنی ازولر . حيوان دريلرينی آنکله تربيه ايدوب ميشين
ياپارلر ! حيوانلرک آغلادقلرينی کوردیکزمی ؟ خير ، آغلامق
حيوانلرک عادتى دکلدر ، جيلان مستشار ، اڭاينى ذات کيمدر
اللهى سورميسکز ؟ آنک ويرديکى نعمتله شکر ايتمگى
دوشونورميسکز ؟

۲ — اورمانده بولنان حیوانلر —

اورمانده درلو درلو حیوانلر بولنور. اڭچوق
بولنانی واڭ بیوک حیوانی گیک ایله دیشیدسیدر .

شکل ۴۷ — گیک

جیلان قره جه گیکه
بگزر. فقط آنلر کوچکدر
بولر اوتلری . آغاچلرک
تازه بیتن دالترینی یر .

قورد ایله تلکی ات یر . بولر سوریلره ،
کومسده کی حیوانلره صالارلر .

شکل ۴۸ — تلکی

وظیفه — ۳۲

اودونجی ، کیمدر؟ آغاچلری
کسمک ایچون قوللانیدی

آلتک اسمی ندر؟ آغاچ کوتوکلرینی کراسته یایان کیمدر؟

— اخلاق —

— ای خویلی اوله لم —

وقتيله برچوجق وار ایدی که طبیعتی غایت فنا
ایدی اولیه جق شیئه طاریلیردی .

آرقداشلی آنگله قونوشماز اولدیلر . گیم بیلیر
نه قدر جانی صیقلدی .

برگون ، شو آشاغیده کی حکایه بی او قودی . گویا
آنگیچون یازلمش ایمش .

کراسته ایله پاپیلان شیرک برقاچی صایک ! اورمانک اک بیوک

حیوانلری هانگیلیریدر ؟ گیمک
جیلان ، قرهجه نه ایله یشار ؟
سوریلره صالیران وحشی
حیوانلر هانگیلیریدر ؟ طاوقلره
کومس حیوانلرینه صالیران
هانگیلیریدر ؟

{ حکایه }

— گرپی —

گرپی اورمانده یالکز قالمش ایدی . دیکنلرینی
طوپ ایدوب بوزولمش . یالکز لغنه جانی صیقلمش
ایدی .

برگون اوکندن گچن اورمان حیوانلرینه دیدیکه :

— دوستلرم ! بمله نه ایچون اوینامیورسگز ؟

طاوشانلر آکا شو جوابی ویردیلر :

— سن پک فنا ارقداشسک . بورنمزی برآز سکا

طوغری اوزاتسه ق دیکنک باتار . بریسی سکا

پنجه سیله طوقونسه اورایی ده دیکنک صوقار . بو حالد

سن دیکنکله قال . بونک گبی انسانلرکده گرپی کبی

دیگنلی طبیعتلری واردر : هرگس آنلردن قاچار .

بو حکایه بی او قویان چوجق کندیسنه بر حصه

چیقاردی ، کندی کندینه دیدیکه :

— کرپی دیکنلرینی چیقارده ماز . فقط بن فنا
طبیعتی ترک ایدرم .

ایشته بوعقللی جه بردوشونمک ایدی ، چوجق
اخلاقی دگشدردی . ای طبیعتلر قازاندی . بوجله
هرکس کندیسيله ارقداش اولدی .

— علوم —

حیوانات — مابعد

کرپی . اورمانلرده بولنور بر حیواندر . اوستی

وظیفه — ۳۳

فنا طبیعتلی آدم ، آرقداشلرینی خشنود ایدرمی ؟ کندیسیده
کندندن ممنون اولورمی ؟ فنا طبیعتلی آدم لرله اوینانیلورمی ؟
حکایه دن مقصد نه ایدی خاطرلدیگزمی ؟ کرپی نه در ؟ بو حکایه ده
کرپینک باشنه نه کلش آگلانک ؟ طاوشانلر نه ایچون آنکله
اوینامق ایستمیورلر ؟ کرپی دیکنلرینی آتیه بیلیرمی ؟ فنا طبیعتلی
چوجقلرده او طبیعتلرندن واز کچه بیلیرمی ؟

دیکنرله قاپلیدر. کندینی مدافعه ایتک ایچون گولله
گبی یووارلاق اولور. تکمیل
دیکنلرینی دیکر.

شکل ۴۰ — کری

کری پک فائده لی حیواندر.

اورمانلر ده بولنان زهرلی انگرک ییلانلرینی محوایدر.
طاوشان و آطه طاوشانی ده اورمانده یشارلر. آطه

طاوشانلری یرالتنی قازارلر
یووا یاپارلر. آطه طاوشاننک
تویندن کچه یاپیلیر.

شکل ۴۱ — طاوشان و آطه طاوشانی

وظیفه — ۳۴

کری گوردیگزمی؟ کتباگذرده کی رسمه باقک. کری پینک
اوزرنده کی شیر نه در؟ اوزرینه هجوم ایدلیدی وقت کندینی
نصل مدافعه ایدر. کری نه یه فائده لی حیواندر؟ انگرک نه در؟
طاوشان، آطه طاوشانی گوردیگزمی؟ طاوشان قورقادر.
یبانی طوشان و آطه طوشانلری زرده یشارلر؟ آطه طوشا-
نلری زرده یشارلر؟ آطه طاوشاننک تویندن نه یاپیلور؟

— اخلاق —

-- نجیب ایله خسته والدهسی --

اقر بامزه ایده جگمز غیرت

اقر باسنه یاردم ، غیرت ایدن چو جق نه قدر
 بختیاردرد ! دها گنجسگنز . فقط اقر باگز ه قارشو
 شکران نعمتده بولمق ایچون دائماً فرصت بوله .
 بیلیر سگنز . یالگنز بولمادیغنی ایستمه گز کافیدر . دیکلیگنز .
 نجیبک والدهسی خسته ایدی . یتاقد ه یاتدیغی
 حالد ه چالیشه مدیغندن طولای تأسف ایدیور .
 گیزی گیزی آغلا یوردی .

مکتب تعطیللری زمانی گلدی . نجیب سوقاقد ه
 اوینایه جفنه والدهسنه باقمه باشلادی .

آناسنک محتاج اولدیغی شیلری یتاغنه گتیرر .
 آنکله برابر اوطورر ، قونوشور ایدی .

والدهسنی پک کدرلی ، غملی گوردیگی گون کتابی

آلیر حیزلی حیزلی اڭ گوزل یرلرینی اوقور. آناسیده
 آنی دیکلییه رک غمنی ، کدرینی اونوتور ایدی .
 آناسی چوق گچمدن اییلاشدی . اوغلی نجیبه :
 — اوغلم ! سنڭ غیرتک بنم ایی اولمامه یاردم
 ایتدی دیدی .

چو جغندن اییلک گورمک قدر بروالدیه قیمتی
 برشی یوقدر . بنی قوجاقله سن او یون اوینامدک .
 بکا باقدک . گل قوجاغمه یاوروم . سن اڭ ایی بر
 اولاد ایمشسک زیرا بونی غیرتکله گوستردک .

وظیفه — ۳۵

اقرباسنه غیرت ، دقت ایدن چو جق نه درجه بخیار اولور؟
 دنیاده وظیفه بی ایفا ایتک قدر انسانه مسعودیت ویره جک
 برشی وارمیدر؟ والدہ سی خسته اولان بر چو جق نه یابیلیر؟
 نه درلو دقت ، غیرت ایدر؟ ایستدیگنی کوتورمگه آنکله برابر
 اوطورمغه ، ایستدیکی وقت کتاب اوقومغه مجبور دکلیدر؟
 بروالدہ ایچون اڭ قیمتی شی ندر؟ اوغلنک محبتی ، غیرتی .

— علوم —

— چارشبلر ، کتن ، بز —

یتاقلرمزك آیری آیری چارشبلری عادی بزدن
یاپیلور. بزى اپلك ایله اوردرلر .

ایپلگی فصل یاپارلر بیلیرمیسکمز؟ آنی کنویر
دینلن برنباتك دالندن چیقاریرلر .

کشتدن ده اپلك یاپیلور . کتن ماوی چیچکلی
گوزل برنباتدر .

باقك بونلردن فصل اپلك یاپیلور؛ سزه آكلاتهیم.
کنویر ویا کتن اییدن اییله اولنجه آنی قوپاریرلر.
دالترینی ، صوده یومشانورلر . صوگره قودورتمق
وارمك ایچون صودن چیقاریرلر ، ازیلدکدن صوگره
آنی بوکیجیلر آلیر . اوزون چوبلرله قوی ، گوزل
اپلك یاپارلر .

بریتاق چارشبی ایچون بو قدر زحمت چکیلدیگنه
شاشیور میسگنز ؟

اخلاق

— حیوانلره فنا معامله ایتمک —

برچفتلکده غایت یاراماز برچوجق وارایدی.
بتور کوندوز قازلری قووالامقله. آنلری دوگمکله
وقت گچیر بردی. بونلری نیچون دوگدیکنی صور دیلر.

وظیفه — ۳۶

یتاقلرمزه سردیگمز چارشبلر نهدن یاپیلیور ؟ بز نهدن
یاپیلیور ؟ کنویر کوردیگزمی ؟ کتن کوردیگزمی ؟ کنویر ،
کتن قوپاریلنجه نه یاپیلور ؟ آنلرک دالترینی نه ایچون صویه
قویویورلر ؟ نیه ازییورلر ؟ بوکیچی کوردیگزمی ؟ آنلرک
بوکدکلری آلتک اسمی نهدر ؟ ایک . بوندن ماعدا سزه بر
شی دها سویلیه جگم اوده پک فائده لیدر : کنویر و کتنک
دانهلری واردر . بودانهلردن نه یاپیلیور بیلیر میسگنز ؟ یاغ یاپیلور .
زیرا بوقیمتلی نباتاتک هیچ بر شیئی غائب ایدلر . کتن یاغی
رساملره یارار .

اوده : — بونلر احمق حیوان . برا ز گورولتی
اولنجه باغیرلر دیدی .

برآ ز زمان صوگره گیجه اثناسنده چفتلکه خرسزلر
گیرد ی . آنلر اورالرده گزن بکچی کوپکی اولدر .
مشلردی همان گلیدلری زورلایورلردی هرکس
هیچ برشیدن شبهه لندیگی حالدده اوویورودی .

فقط قولاقلری زیاده سیله ایشیدن قازلر خر .
سزلرک پاتردیلرینی ایشتدیلر .

قورقدقلرندن قنادلریله چیرپینه رق باغیرمغه
باشلادیلر . او قدر گورولتی ایتدیلر که چفتلکده
طویمدق کیمسه قالمادی .

خرسزلر بو حالدن شاشیره رق برشی آلمادقلری
حالدده قاجدیلر .

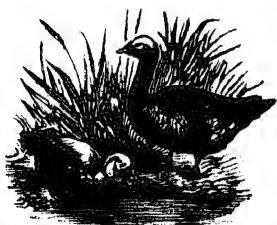
ایرتسی گون چوجغه : سن دییوردک که قارلر
اوافجق گورولتیدن طولایی باغیروب چاغیریورلر

یابو آقشام آنلر باغیرمیه ایدی حالمز نه اوله جقدی؟
چوجق زیاده سیله اوتانندی . بردها بو حالده
بولنمیه جفنه و حیوانلره اذیت ایتیه جگنه دائر
توبه لر ایتدی .

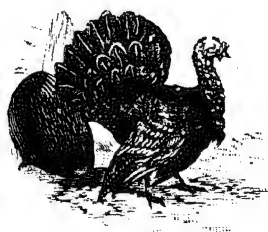
— علوم —

— کومس حیوانلری —

یوز یا صد قلرگزك نه دن یا پیلدیغنی سزه سویلیه یم .

شکل ۲۲ — طاووق

شکل ۲۳ — هندی

وظیفه — ۳۷

حیوانلره زحمت ، اذیت ایتمک یارامازلق دکلیدر ؟ بزه
فائده لری طوقنان کومس حیوانلرینه ده اذیت ایتمک یارامازلق
دکلیدر ؟ قپونك سورگیلرینی کیم رودلار ؟

بونلر قازلرڭ، اوردكلرڭ تويندن ياپيلور. قازڭ ايرى
تويلرى قلم ديه ده قوللانيلور. قازڭ اوردكك اتى ينير.
يومورطه لرى ينير باقڭ كومس حيوانلرينڭ نه قدر
فائده سى وار. كومس حيوانلرى آره سنده طاووق،
هندى ده واردر. آنلرڭ ده اتى ينير.

— كوپك —

كوپك هر حيواندن زياده افندي سنى سور. اولنجه يه
قدر مدافعه ده بولنور.

شکل ۴۴ — كوپك

چوبان كوپكى . سورى يي
بكلىر . بو كوپكلر جسار تليدر .
قورد سورى يه هجوم ايدرسه
آنكله پنجه لشير .

وظيفه — ۳۸

بوزياصقلرى نهدن ياپيلور؟ قازڭ، ايرى تويلرى نه ايچون
قوللانيلور؟ كومس ده ها ندرلو حيوانلر واردر؟ هندى
نه يارار؟

شکل ۵۰ - کوپک بوزیور

کوپکلر یوزر . کوپکلرک
انواغی چوقدر . تازی صا-
مسون . چوبان کوپکی ، فینو
دوق بونلر مشهوردر .

— اخلاق —

— بر چوجفک دعاسی —

بر جمعه گونی اوکله اذانی او قونیوردی .
عادل نامنده گنج بر چوجق گوزل گوزل گینمش

وظیفه — ۳۹

افندیسی اڭ زیاده سون
حیوان هانگی حیواندر ؟ کوپک
صادقردیه نیچون سویلنیور ؟
زیرا افندیسی سور . هر یرده
آرقه سندن کیدر . افندیسی سنه -

شکل ۴۷ - کوپک

لرجه گورمهده طانیر . چوبان کوپکی نهیه یارار ؟ سورینک
اطرافنده نصل بولنور ؟ کوپکلرک انواغی وارمیدر ؟

اولدینی حالدہ جامعہ گیتدی . جمعہ نمازینی قیلدی .
نمازدن سوگرہ دعا ایدیلیرکن یانی باشنده اختیار
برآدمک ده دعا ایتدیگنی گوردی .

بو آدم صاری بگزلی مشقتدن یورولمش اولدینی
یوزندن بللی ایدی . دعا ایدرکن الی آیاغی تیتره یوردی .
عادل اختیارک بو حالنی گوردی . مرحمت ایتدی .
بو آدم فقیر ایدی . اوگون پدرندن آلمش اولدینی
گونده لگنی یواشجه جق جیبندن چیقاردی . دعا
بیتر بیتمز او زواللی آدمک اننه صیقیشدی .
اختیار عادلہ تشکر ایدرک پاره پی آلدی . لکن
بونی کیمسه گورمدی .

عادل وظیفه سنی اجرا ایتدیگندن طولای ممنون
ایدی . یورگنده بیوک برمسرت حس ایدیوردی .
اوراده جناب حقه سفیلر ایچون دعا ایتدی . بوندن
بویله فقرايه یاردم ایده جگنی وعد ایلدی .

— علوم —

مسجد . جامع .

مسجد ، جامعلرك كو چكهنه دينير . جامع بيوك
شهر لر ده بولنور . جامعلر اكثرياك گوزل صورتده
ياپلمشدر . استانبولده سليمانيه جامى ، آياصوفيه
جامى ، يڭى جامع ، سلطان احمد جامى ، سلطان
محمد جامى ، مشهوردر .

آياصوفيه جامى ، عثمانليلرك استانبولى آلدقلى
وقت گليسادن جامع ايدلمشدر .

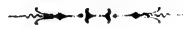
سليمانيه جامى ، صنعتلى ياپلمشدر . سلطان احمد
جامعنىڭ آلتى وسليمانيه نڭ دوت مناره سى واردر .

وظيفه — ۴۰

اذان اوقونوركن ايشتيڭىز مى ؟ اذان نصل اوقونور ؟
نرمده اوقونور ؟ منارلر نهدن ياپلمشدر ؟ جمعه نمازى نصل
قيلنور ؟ فقرايه نصل ياردم ايتلى ؟ فقيرلر يارديم ايتك ايميدر ؟

جامعہ عبادت محلیدر۔ اورالردہ نماز قیلنیر، جناب
حقہ دعا ایدیلیر۔ اورادہ ای قلبی اولانلرک دعالری
قبول اولنور۔ اوله ایسه بزده ای قلبی اولمغه چالیشه لم۔

اللهک بیوکلگی

— دگز — فورطنه —

روز کار اولدیمی . دگز طالغه لانیر . روز کار
زیاده اولورسه طالغه بیور . گوک گورلمه سی گی
گورولتیلر ایشیدیلیر .

وظیفه — ۴۱

مسجد نهدر؟ — جامعہ نرہ لرده بولنور؟ استانبولده کی
مشهور جامعہ لری صایک؟ آیاصوفیه نصل جامعہ در؟ سلیمانیه
نصل جامعہ در؟ سلطان احمدک قاچ منارده سی واردر؟ مناره
نصل شیدر؟ جامعہ ایچنده نلر واردر؟ امام نرہ ده نمازه
قیلیرر؟ نرہ ده خطبه اوکور؟ جامعہ لرده نه یاپیلور؟ بش وقت
نماز هانگیلیردر؟

دگز کینارنده بولنان بر مکتبک شاگردانی دگزک
 گورولتیسنی ، فورطنه نك شماته سنی ایشیدیرلر .
 درسخانه نك پنجره لرندن دگزک گپوکللی طالغه لرینی
 کینارده کی قیالره شدتله چارپدیغنی گوررلردی .

شکل ۲۷ - دگز

چوجقلر بو حالدن
 قورقدیلر .

او وقت مکتبک خوا-
 جه سی ، اوته طرفده

دوشونجه یه طالمش اولان ذکی بر چوجقه : — نوری !
 دگز به باقوبده نه دوشونیورسک ؟ دیه صوردی .
 چوجق برمدت ده دوشوندکدن صوکره .
 — اللهی دوشونیورم ، دیدی .

نوری یوسوزی سویلدیگی وقت : چوجقلرک
 هپسی ده دیگلیوردی .

بونك اوزرينه جمله سی :

حقیقت جناب حق نه قدر بیوک ! یاراتدینی
 شو دگزك دهشتی بزی بوراده ایکن قورقوتیور .
 یابز نه قدر کوچکز. بز او قدر کوچکزکه بر طالغه
 بزی اویونجاق گبی پارچه پارچه ایدر ، دیدیلر .

— — — — —

— علوم —

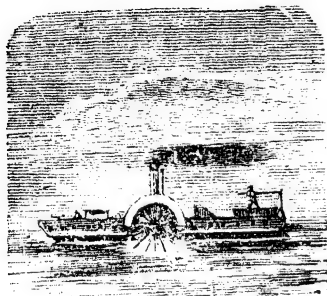
بورا ، واپور .

بورا چیقیمی قیرده کی آغاجلری کوگندن چیقارر

وظیفه — ۴۲

طالغه نهدر ؟ طالغه روزگار چارمسیله صویك قباران
 قسمیدر . برکسه ایچنده بولنان صویك اوزرینی اوفله سه گز
 آنك اوزری چیزیک چیزیک اولور . ایشته سزه کوچك بر
 طالغه . — دگز درینمیدر ؟ دگزك بعض محللری پك دریندر
 بوصویك آلتنده درلو درلو حیوانلر ، نباتلر واردر . انسان
 دکزده فورطنه کورنجه اللهك بیوکلکینی نه دن آکلایور ؟

اولرک طاملرینی قوپارر. کره میدلرینی دوشورر. دگز

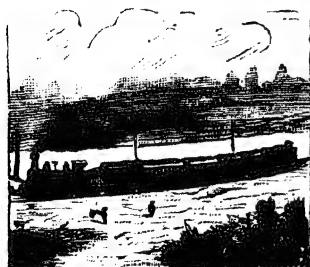
شکل ۲۹ — واپور

شکل ۲۸ — بورا

اوزر نده پک زیاده شدت گوسترر. فورطنه بی یاپان
بورادر. طاغلر قدر طالفه لر یاپار.

یلکنلی گمیلرک دیرکلرینی. یلکنلرینی قیرار
دوشورر. فقط انسانلر بشقه درلو گمیلر ایجاد
ایتمشلر در. بو گمیلر دگزده یورومک ایچون دیرک

شکل ۳۰ — شمعدوفر

ویلکنه محتاج دگلدر. همده
فورطنه یه زیاده سیله طیانور.
بونلرک اسمی واپوردر.
یعنی بوغوا یله یورین گمیلر در

شمندوفرلرده بوغوا یله یورر.

— اخلاق — ثروت ملل —

— گوملگك تاربخى —

باقك بزم ايچون نه قدر كشي چاليشيور! چو جقلمر
خبركز اولمدينى حالده سنك ايچون نيجه آدملمر
چاليشمشلر و حالا چاليشمقدمه درلر .

وظیفه — ۲۳

بورا ، قيرلرده نه درلو ضررلر ياپار ؟ — شهرلرده نه درلو
ضررلر ايدر ؟ — دگژده كي شدتي نصلدر ؟ فورطنه نه در ؟ —
فورطنه زياده اولورسه طالعهلر نه ياپار ؟ — رسمه باقك .
ديواره اوران طالعهلرك قيردقلىنى گورييورميسگنز ؟ — دگژ
كنارنده ياييلان بويله ديوارلره ريختيم دينير . — فورطنه
زماننده يلكنلى گمىلرك ديركلرى ، يلكنلى نه اولور ؟
يلكنسز كيدن و فورطنه زياده طايانان گمىلرك اسمى نه در ؟
واپور گوردىگزمى ؟ — شكله باقك . ايچندن دومان چيقان
بورى نه در ؟ واپورك بيوك چرخنه باقك . دكرمن چرخى گي
دكلمى ؟ بوغو بوچرخى دوندرير . چرخده دونه دونه واپورى
يوريتور . واپورك اسمى چرخك اوزرنده يازيليدر . او قومق
بيليرسه گز او اسمى او قويه بيليرسگنز .

زیرا هر کس بر برینه یارديم ايدر . بر برینه خدمت گورر . بوانسانيت اقتضاسندندر .

سزه بونی آکلاته جق بر حکایه سویلیه یم می ؟
ایشته اوزریکزه گیدیکز گوملگک تاریخی
دیگلیکز . سزک گوملگکز پاموقدن یاپیلور .

پاموق ویرن او گوزل آغاج بزم مملکت مزدن
آطنه ده وسائر صیجاق مملکتلرده بولنور . آطنه ده
بولنان آدملرده عثمانلیدر .

دیگر آدملرده اوراده چیقان پاموغی گمیلره
یوکتورلر دهابشقه لری ده عربهلره . شمندوفرلره
قویارلر .

بو پاموق فابریقه یه گلیر ، اوراده ایشجیلر آنی
ایپلک یاپارلر . سز یاشده چوجقلر دائما قوبان ایپلکلری
ماکنه لره ایلیدشدرلر . بعده بواپنلکلردن بزیاپارلر
ترزی بوبزی مقاصیله کسر ، ایکنه سیله دیکر . سزه

برگو ملک یاپار. دها صوگره والده گز جیبنه اون بش
غروش قویار. او اون بش غروشی برگون چالیشه رق
پدرگز قزانیر. ایشته بواون بش غروشله دگرلردن
قره لردن گلن کوچک برگو ملک آلیر.

باؤك کوچك برگو ملکی آلمق ایچون نه قدر
زحمت. نه قدر اذیت چکیلیور. آرتق اوزریگزه
گیدیگگز اوربایی سزه گیدرمک ایچون نه قدر
آدمک چالیشدیغنی دوشونك! اوילה ایسه اورباگز
تمیز طوتك. زیرا آنلر قیمتلیدر. سزك ایچون
چالیشان دیگر آدملری ده سوک. سزده بیودیگگز
وقت آنلردن گوردیگگز اییگی. خدمتی آنلره
ایتمکه چالیشك. سزده دیگر آدملری یعنی قرداشلرگز
ایچون چالیشه جقسگز.

وظیفه — ۴۴

اقربا گزدن ماعدا سزك ایچون چالیشمش وحالا چالیشان

— علوم —

— پاموق آغاجى —

پاموق آغاجىنىڭ چىچكى باغچەلر مۇزدە بولغان لىلاق

شەكىل ۵۲ — پاموق دىستەكلى

شەكىل ۵۱ — پاموق

چىچىكلەرنى بىگىز. تىخىملىرى اينىچە بىر توى اچىندەدۇر. تام

آدملار وارمىدۇ ؟ ھەكس بىر يىنە خىدمەت كۆرۈڭمەن بۇر جىلمىدۇ ؟
شەمشەپكە ئۆز نەدىن ياپىلمىشۇر ؟ -- پاموق آغاجى نەلەردە بولۇر ؟
ھانگى آدملار پاموق تۇپلارلار ؟ شەككە باقۇڭ شەندۇفۇر پاموڭى
نەلەرە كىتورىيىدۇر ؟ فابرىقەلەر نەلەرىدۇر ؟ اورادە پاموقلار نە
اولۇر ؟ نىصل بىز ياپىلۇر ؟ آنى مۇقراضىلە كىسەن ودىكەن كىمدۇر ؟
اوربالىڭىزى نە اچىچون تىمىز تۇتمىلىڭىز ؟ انسانلار سۇمگە
نەدىن مېجۇرسىڭىز ؟ آنلار سىزە خىدمەت كۆرىيۇرمى ؟ سىزە
آنلارە خىدمەت كۆرۈمگى آرزۇ ايدىيۇرمىسىڭىز ؟ انسانلارە
زىنكىنىڭكەڭ، چاللىشەنكە يولنى كۆستۈرەنلە نەدىن ؟ علم تروى
دىنەر . سىز ايلۇردە بۇ علمى اوڭرەنەچكىسىڭىز .

کماله ایردکلرنده بوتخملر قوش باشی قارگی آچیلور.
انسانلر آنی طویلر : ایشته بزجینک . بز یادیغی
پاموق بودر .

کوچک بر چوبانک سرگذشتی
طاغ — قاریغینی

وقتیله ممش نامنده بر چوبان وار ایدی . سوریلرینی

شکل ۵۲ - قاریغینی

طاغلرده اوتلاتیوردی ، بوطا .
غلرک گوکلره چیقان تپهلرنده
اریمز بوزلر ، قارلر بولنور .
برگون ممش دره نك اك صیق
اك طار بر یرنده بولنیوردی .

وظیفه — ۵۵

پاموق آغاجلرینک چیچگی هانگی چیچکه بکزر ؟
تخملری نه ایله اورتولیدر ؟ پاموق ندر ؟ بز فابریقه سی گور
دیگیزی ؟ کتعبده کی رسمه باقک . او شکل سزه پاموق
ایپلکاری واسطه سیله بز یاییلان بر دستگاه گوسترر ؟ بوصفته
بزجیلک دینیر .

اینکاری. قویونلری ده تازه چیقمش اوتلری ییوردی.
سوریسنی غایت دقتله محافظه ایدردی، زیرا باباسنک
زنگینلگی بونلردن عبارت ایدی.

یاننده دائمًا سودیگی. اوقشادیغی گوزل کوچک
برقوزی بولنوردی. زیرا حیوانلری پک سور، آنلره
اذیت ایتزدی. دیرکن بردن بره بیوک برگورولتی
ایشیدلدی. گوک گورلیور صانیلیردی. بوگورولتی
طاغک تپه سنندن یووارلانان. اوگنه گلن بیوک بر
قاریغینی ایدی. سوری. قورقه رق قاچدی. ممش ده
قوشمغه باشلادی هییچ شاشیر میوردی. لیکن کوچک
قوزی دها قوشه مدیغندن آنی ده قوجاغنه آلدی.
فقط قاریغینی، او قدر شدتلی دوشیوردیکه ممش
قورتیله مدی. قارلرک آلتنده قالدی.

قارلرک آلتنده قالان ممش. کوچک قوزی یی
گوکسندن صیقه رق ایصید یوردی.

یېغیلان . قارلر اوزرنده طام گبی اولدی . برکت
ویرسون هوا آلهرق دلیکار آچلمش ایدی . ممش
اوراده بر خییلی زمان قالدی . اللهدن استمداد
ایدیوردی .

فقط بوقار یېغینی ایچنده طوران چوجغک یرینی
نصل بولمالی باباسی پک چوق آرادی . فقط نافله .
او آراق برقیون گوردی . اوده یاوروسنی آرایور .
قارلری قوقلیوردی . قویون برده طوردی . آجی
آجی مله مکه باشلادی . ممشک باباسی قویونک باغر .
مسندن امیدلندی شورایی قازه یم دیه النده کی کورک
ایله قارلری آتمغه . همده ممش : ممش دیه باغیرمغه
باشلادی . والحاصل قویونک مله مسنه بر مله مه
جواب ویردی . بابانک صداسنه ده بر چوجق سسی
مقابله ایتدی . آره سی چوق گچمه دی . بابا . گوزی یاش
ایچنده اولدیغی حالده اوغلنی قوجاقلادی . ایکسی ده

اللهه تشکر ایتدیلر . انسان اڭ تهلهکلی زماننده
بیله جناب حقدن امیدنی کسمه ملیدر .

وظیفه — ۴۶

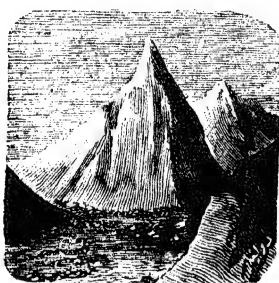
چوبان نهدر بیلیر میسگنز ؟ طاغ نهدر ؟ دره نهدر ؟ قویونک
یاوروسنه نه دینیر ؟ قوزی گوردیگزمی ؟ قار بیغینی نهدر ؟
انسان قار آلتنده قالیرسه طوگارمی ؟ خیر . زیرا قار صغوغه
قارشى بر دیوار کبی خدمت ایدر . شماله یقین مملکتلرده
دیوارلری ، کلبه لری قاردن یاپارلر . قار آلتنده قالنجه اڭ
بیوک تهلهک صغوق دکلدر . نهدر بیلیر میسگنز ؟ بوغلمق . قار
آلتنده قالان آدمک نفس آلمیچون هوانک یوقارودن کلمی
لازمدر . اوپله ایسه چوبان وقوزی نصل نفس آلیرلردی ؟
قوقلامق نهدر ؟ تهلمکلی زمانده . آیوس اولمق ایجاب ایدرمی ؟
خیر . انسان دائما عقلنی باشنه طوبالاملی . اوتهاکدن قورتولمق
ایچون لازم کلن ابی تدبیرلر قورمغه چالیشملی .

— علوم —

— طاغ ، بوزلقلر —

سیلار — نهر

طاغلر . بيوك ، يوكسك طوپراق وقيا ييغينيدر .
بونلر كته سي بعضاً بلوطلره قاريشير . طاغلر ده بوزلر

شكل ۵۱ — سيولار

طوپلانير . بونلره بوزلق دينير
اوبوزلر ارينينجه آشاغيلره سيللر
اينر . قيرلري . اووه لري صولار .
ايكي اوچ سيل بر محله گلير سه

شكل ۵۵ — نهر

آنلر ك صولري برلشير . بيور
ايشته نهرلر ، ايرماقلر ، چايلر
بونلر دن اولور . آنلر ده ،
دكزلره ، گولره آقار .

وظیفه — ۴۷

طاغ نهدر ؟ — بر طاغك اڭ يوكسك يرينه نه دينير ؟
 تپه دينير — طاغلرڭ اوزرنده نهر واردر بيليرميسكز ؟
 بوزلق نهيه دينير بيليرميسكز ؟ خير . اوبله ايسه آڭلاتيم .
 بوزلقلر ، بر طاقم قار ، بوز ييغينلريدركه بعضاً بك چوق ير
 قابلار . قيشين طوكمش گول ويا صو بريكنتييسي گورديكز مي ؟
 ايشته طاغلرده بولمان بوزلقلر . طوكمش گول ويا دكزلره
 بگزر . يوكسك طاغلرڭ تپهلر نه ايچون اريمز قارلرله
 قابليدر ؟ زيرا اورالرده قارلر كاملاً اريمز . برده يوكسك
 طاغلرڭ تپهلرنده ياز قيش قار بولور . طاعدن نه اينر ؟
 سيللر . شكله بابلك . بو سيللرڭ فصل اولديغى آڭلايورسكز
 دگلمى ؟ آنلر اكثريا بوزلقلرڭ اودته سنده حاصل اولور .
 بولر اريمش قار وبوزلردر . قارلر متصل ارير . سيللرده آقار
 سيل نهدر غايت چاپوق آقان صودر . طاعدن اينن صوپك
 خيزلى آقار . عجيبا نيچون ؟ زيرا باير آشاغى آقار . ايرماقلر
 نهدن حاصل اولور ؟ نهرلردن حاصل اولور ؟ نهرلر نرديه
 آقار ؟ . . . دكزه . نهرك دكزلره برلشديگى محله نه دينير
 بيليرميسكز ؟ منصب دينير . نهرك طاعدن چيقدينى محله نه
 دينير ؟ منبع دينير . بر نهرك صاغ ويا صول كنارى فصل
 آڭلاشيلور ؟ بر قايق ويا كمى ايله كيديليركن نهرك آقدينى
 طرفه طوغرى كيديلورسه صاغه گلن ، صاغ كنارى ، صوله
 كلن صول كناريدر .

— اخلاق —

طوغریلق

يوركلرى تميز. دوداقلرندن دائما طوغرى سوز
چيقان آدملىر نه قدر سويلير. آنلره نه قدر خرمى
ايديلير؟

ايكى چوجق اويون اوينارلر كن ماصه نك
اوزرنده بولنان ساعى دويرديلر. قباحترلرني گورر
گورمزايكيسيده شاشيردى. آغليه جق كې بربرلرينك
صورتنه باقديلر.

چوجقلرك انك كوچكى بردن بره ديديكه : --
بزي كيمسه كورمدى. بزه صورارلر سه انكار
ايدرز. بز دويرمك ديرز. آزارده ايشيتميز.
بيوگى بونك اوزرينه :

— خير يالان سويلمگدن ايسه آزار ايشيتمك
ايدرد ديدى. كوچك چوجق ايسه :

— نه ایچون ؟ دیدی .

بیوک جواب ویره رک :

— چونکه یالان فنا شیدر . یالانجیلر هر کسک

امنیتی غائب ایدر لر . گل قرداشم : قباحتمزی
آنامزه سویلیه یم . دیدی .

ایکی قرداش والدهلرینه گیدوب خطالرینی
سویلدیلر . آنلر آزار ایشیده جکلرینی اومو یورلردی .
لکن طوغریلقلری والدهلرینه طوقوندی آنلری
عفو ایتدی .

آنلرده سوینه سوینه اوینامغه کیتدیلر . آنلر
طوغری سویلدکلرینه اوقدر ممنون اولدیلر که
بربرلرینی قوجاقلادیلر ، بوندن بویله طوغری
سویلیه جکلرینی بربرلرینه وعد ایتدیلر .

وظیفه — ۴۸

یالان فنا ، اوتانیله جق برایشمیدر ؟ عجیبانه ایچون ؟

— علوم —

— عادی ساعت — چالار ساعت —

کتابده کی ساعتک مینه سی اوزرنده بولنان ساعت

شکل ۵۶ — عادی ساعت

اشارت لرینی اوقومغه

چالیشه لم بوندن صوگره

عادی ساعت لک او .

زرنده کی ساعت لری ده

اوقورز . اولا کوچک

ایگنه نك اشارت

زیرا یالان سویلنلر جسارت لری اولمدیغی گوسترر . آنلر یالان سویلرلر . زیرا یابدقلری بدلالقلری سویلمگه جسارت ایده . مزلر . قورقارلر . آزار ایشیتیمه لم دیه چکینورلر . جسارتی اولیانلره نه دینیر ؟ آنلره قورقاق آچاق دینیر ، او یله ایسه یالان - ویلمیک . زیرا یالانجیلق الحاققلدر . — طوغریلق نه در ؟ یالانک ضدیدر . طوغری چوجق دیمک صبرلی ناموسلی چوجق دیمکدر . سزه صبرلی ، ناموسلی دینیرسه سوینیرمیسگر ؟ بوشرفه نائل اولمق ایچون اصلا یالان سویلمیک .

ایتدیگی کناره باقڭ زیر بو کوچك ایگنه بزه
ساعتلری کوسترر. کوچك ایگنه سکز اشارتی
اوزرنده. دیمك كه ساعت سکز.

بعده ساعتدن زیاده نه قدر دقیقه وار دیه بیوك
ایگنه یه باقڭ. دقیقه لر ساعتك اطرافنده نقطه لرله
اشارت ایدلمشدر.

شكل ۵۷
چالار ساعت

دقیقه اون ایکی رقمك صاغندن
اعتباراً صاییلیر.

سز صایك. بر. ایکی. اوچ دیمك كه

اوچ دقیقه زیاده بو حالده ساعت سکز
اوله لی اوچ دقیقه اولمش. دها ایسی سکزلی اوچ گچیور.
ساعتك بزه کوستردیگی ساعتلری بوش یر
گچیرمیه لم. آنلر قیمتلیدر.

هر ساعتی. عاقلانه برایش ایله گچن گون نه قدر
ابی گوندر!

بتون عمرینی اپی گون ایله گچیرن آدم نه قدرایی،
نه قدر عقلی آدمدر .

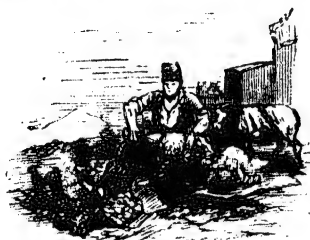
وظیفه — ۴۹

مینه نه در ؟ اوزرینه ساعت اشارتلی یاپلمش یو وارلاق
لوحه در . گوندوز قاج ساعتدر ؟ گیجه قاج ساعتدر ؟ مینه نك
اوزرنده قاج ساعت یازیلیدر ؟ ساعتلی کوسترن ایگنه هانگیسیدر ؟
اسمنه نه دینیر ؟ عقرب دینیر . مینه نك اوزرنده حیزلی می یورور ؟
مینهی نه قدر زمانده بر کره طولاشه بیلیر ؟ بیوک ایگنه نه
گوسترر ؟ اسمی نه در ؟ یلقوان . بر ساعت قاج دقیقه در ؟ یارم
ساعت قاج دقیقه در ؟ چاریک ساعت نه دیمکدر ؟ بیوک ایگنه
مینهی نه قدر زمانده بر کره طولاشه بیلیر . مینه نك ساعت
رقملری آره سنده کی چیزگیلر نه ایچوندر ؟ مینه نك ساعت
رقملری آره سنده کی چیزگیلر نه ایچوندر ؟ مینه نك اوزرنده نه قدر
چیزکی وار ؟ بر ساعتده نه قدر دقیقه وارسه او قدر چیزکی
وارمیدر ؟ دقیقه نرمدن ونه طرفدن صایلیر ؟ بیوک ایگنه اون
ایکی رقی اوزرنده ویا آلتی ویا خود طقوز رقی اوزرنده
اولورسه نه دیمکدر ؟ شمدی ساعتلی دقیقه لری او قویه بیلیر میسکیز ؟

— علوم —

— قويون — يوك —

قويون و ماريالرك آرقەلرندە قىل يرينە يوك
واردر ھرسنە بويوكلر قيرپيلور. قيرپمخە مخصوص
مقاصلر واردر .

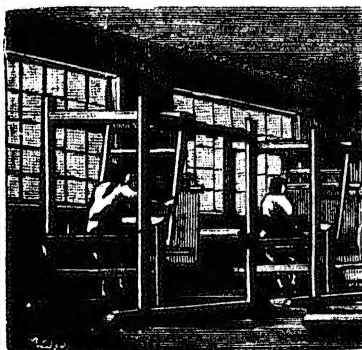

شكل ۵۸ - قويون

بويوكلرى صوگرە
بوكلرلر. يوك ايپلرلرلە اعلا
اوربالر ياپيلور : اوربالرك

و پانطولونلرك چوقەلرى
يوك قاشدن ياپيلير .

بوندن ماعدا آنقرە
شەرنده اعلاچيلر واردر .
آنلرك تويلرينە تفتيك

شكل ۵۹ - قاش دستكامى

دينير ، تفتيكدن اپك كبي قاشلر ياپيلور .

— علوم —

— آی — سیارہ لر — ییلدزلر — قویروقلی ییلدزلر —
گیجہ لری باشمزك اوزرنده پارل پارل پارلایان
ییلدزلر حدسز حسابسزدر .

بزہ اڭ یقین اولان ییلدز آی در .

آی کره ارضك اطرافنده دوزر . آی ده بزم
ارضمز گبی بر دنیا در .

وظیفه — ۵۰

یوڭ ندر ؟ قویونلری قیرپارکن کوردیگزمی ؟ شکله بافک
دیز اوستی کلمش اولان آدم اوراده نه یاپیلور ؟ یوڭ ییقاندقدن
صوڭره نه یاپیلور ؟ آی بوکرلرمی ؟ بونی بوکمک ایچون قوللانیلان
آله نهدینیر ؟ ایک ، اورکهدینیر . یوڭی ماکنه لرلده اگیرلر .
ماکنه نڭ بر ساعتده بوکدیگی یوڭی بر عمله بر سنه ده
یابه ماز . یوڭ اگیرلرکدن صڭره نه یاپیلور ؟ قویونڭ یوڭی
نهرنکده در ؟ آنلره ماوی ، قرمزی ، صاری یشیل رنک فصل
ویریلیر ؟ آنلری بویارلر . شلته لرمن نهدن یاپیلور ؟ بوکولمامش
بوکلردن یاپیلور . تفتیک نره ده چیقار ؟ هانکی حیوان تفتیک
ویرر ؟

اوزرنده يوكسك طاغلر واردر . لکن كندی
 كندینه ضیالی دگلدر . بزگیجه لری آنی پارلاق
 گوریورز اووقت گونش آڭا ضیاویرر اگر گونش
 بر طرفنی ضیالاندر مزسه بز اوراسنی گورده میز .
 اگر هیچ بر طرفنی ضیالاندر مزسه بز آنی هیچ
 گورده میز ، ایشته یگی آی بودر .

آیدن دها اوزاقده اوله رق گوکده پك، چوق
 کوکبلر واردر . بعضلری ارضه بگزر بر طاقی آیه .
 آنلره گونش ضیا ویرر . آنلرده بزم دنیا من کبی
 کونشك اطرافنده دوزر . بونلره {سیاره} دینیر ،
 دیگرلری گونشه بگزر . آنلرده كندی کندیلرینه
 پارلاقدر . بونلرده {ثابته} دینیر .

بزه قیملد انمزگی گورینن بو کوکبلرک جمله سی
 بر برینك اطرافنده دوزر . بونلرک جمله سی منتظماً
 دوزر ایشته الهك بر بیوکلگی دها ؛

وظیفه — ۵۱

آی کیمک اطرافنده دوزر؟ — آیك اوزرنده گولگه گبی
 کورینن شیلر نه در؟ طاغلردر. آنلر بزه گولگه گبی کورینورلر.
 آی بزه نه دن پارلاق کورینور؟ بدر نه در؟ آیك اون بشنجی
 کونیدر. هلال گبی کورندیکی زمانه نه دینیر؟ تربیع اوّل
 دینیر. اون بشنجی گونندن صوگره ینه بویله کورینرسه آکا
 نه دینیر؟ تربیع ثانی دینیر. آیك بویله کورینشلی ینه نه دینیر؟
 صفحات دینیر. گونشك ضیاسیله پارلاق کورینن ییلدیزلر
 نه دینیر؟ کندی کندیلرینه پارلاق کورینن ییلدیزلر نه دینیر؟
 کتابلرده کی شکه باقک اوردوده کی کونشدر. اطرافنده کیلر
 سیاره لدر. آنلرک آره سنده کره ارضه واردر. آنی
 کورینورمیسگز؟ یلدیزلر بزه کورندکاری گبی حرکت سزمی
 کورینورلر؟ خیر آنلر بربرینک اطرافنده دوزر. آی کره
 ارض اطرافنده دوزر. ارضه آی ایله برابر گونش اطرافنده
 دوزر. گونشده کندی اطرافنده و بزم بیلمدیگمز برقاج ییلدیزلر
 اطرافنده دوزر.

— صوگ —

مطابق انداز و روش فسی

ردیف	عنوان	تعداد
۱	تدریسات فنیہ (رسمی) ۱ نجی قسم	۲۰
۲	مختصر عثمانی تاریخی	۲۰
۳	قرائت کتابی رسمی ۱ نجی سنہ	۲۰
۴	قرائت کتابی « ۲ نجی سنہ	۲۰
۵	قرائت برنجی رشاد بک	۲۰
۶	مختصر عثمانی صرف (یکی ترتیبہ)	۲۰
۷	لاریو و لموری غرامی پرہار اتوار	۲۰
۸	مفید قواعد فارسی	۲۰
۹	نظری و عملی ملخص ہندسہ (شکلی)	۱۲
۱۰	قرائت فنیہ رسمی ۱ نجی ہیئت	۲۰
۱۱	قرائت فنیہ « ۲ نجی نباتات	۲۰
۱۲	قرائت فنیہ « ۲ نجی حیوانات	۲۰
۱۳	قرائت فنیہ « ۲ نجی حکمت	۲۰
۱۴	قرائت فنیہ « ۲ نجی ماکہ و کیمیا	۲۰
۱۵	او فیری «	۵
۱۶	یکی جغرافیہ	۷
۱۷	علاوہ لی مخزن قواعد	۱۰
۱۸	عوامل (یکی ترتیب)	۲۰
۱۹	رسالہ ازبغہ (یکی ترتیب)	۲۰
۲۰	مطلق	۵
۲۱	حساب کتابی برنجی سنہ	۲۰
۲۲	حساب کتابی ایک نجی سنہ	۲۰
۲۳	یکی مجموعہ مکالمہ	۱۰
۲۴	رسالہ املا	۱۰
۲۵	فیزلرہ قرائت کتابی (رسمی)	۵
۲۶	اصول دفتری	۶
۲۷	کوچک جغرافیہ (رسمی)	۵
۲۸	الفابہ تریزان	۱
۲۹	فرانسز جہ الفابہ رشدی بکٹ	۱
۳۰	لکچر (فرانسز جہ قرائت کتابی)	۶
۳۱	ازبغہ (رسمی)	۲
۳۲	اصول تدریس	۵
۳۳	تسہیل لسان برنجی قسم	۵
۳۴	ایک نجی قسم	۲
۳۵	تسہیل لسان اوچنی قسم	۲
۳۶	مختصر اسلام تاریخی	۵
۳۷	کوچک عثمانی صرف (یکی ترتیب)	۱
۳۸	قواعد عثمانیہ (ترتیب جدید)	۲
۳۹	مجموعہ افعال غیر قیاسیہ	۲۰
۴۰	نمونہ قواعد	۲
۴۱	عملی ہندسہ و رسم خطی (شکلی)	۲
۴۲	دروس شقی (رسمی)	۲۰
۴۳	مختصر عثمانی نحوی	۲
۴۴	مختصر حفظ الصحہ	۲
۴۵	کوچک عثمانی تلویخی	۱
۴۶	زبدۂ تاریخ عثمانی	۳۰
۴۷	مختصر جغرافیہ	۲۰
۴۸	چوققلرہ یادگار	۱
۴۹	حساب ذہنی	۲۰
۵۰	تریہ اطفال	۵
۵۱	مختصر عثمانی جغرافیہ	۲۰
۵۲	اسماء ترکیہ (یکی ترتیب)	۱
۵۳	کوچک حفظ الصحہ	۲
۵۴	چوققلرہ ایچون کوچک کیمہ	۲
۵۵	فارسی لسانی	۲۰
۵۶	الذہای عثمانی	۲۰
۵۷	دیکش وال ایشلری (رسمی)	۲

